

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΖ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1980 | ΑΡΙΘ. 21

Η ΕΝΔΟΞΟΣ 40 ΕΤΗΡΙΣ

28n ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 — 28n ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1980

1. Τὰ Νικητήρια πανηγυρίζομεν οἱ Πανέλληνες τῶν ἐνδόξων ἀγώνων ποῦ ἤρχισαν τὴν 28ην Ὀκτωβρίου 1940 εἰς τὰ πάλευκα ἐκ τῶν χιόνων βουνὰ τῆς Βορείου Ἠπείρου. Τὰ Νικητήρια πανηγυρίζομεν καὶ διὰ τοὺς ἐν συνεχείᾳ καὶ πάλιν ἥρωϊκοὺς ἀγῶνας ἡμῶν πάντων, ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων, μέχρι καὶ τῆς σήμερον, ἵνα ἀνεύρωμεν τὴν συνεχῶς ἀπειλουμένην πρόσκαιρον εἰρήνην δι' ἡμᾶς καὶ τὰ τέκνα μας. Καὶ τὰ Νικητήρια τῶν συνεχιζομένων ἀγώνων τοῦ Ἔθνους πανηγυρίζομεν σήμερον μὲ ἰδιαιτέραν χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν. Ὅχι μόνον διότι συμπληρώθησαν 40 ἔτη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγώνων τοῦ Ἔθνους κατὰ μιᾶς ἀτίμου εἰσβολῆς τοῦ Ἀξονος κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ διότι μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναμνησθῶμεν τὰ ὅσα πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἐξήσαμεν τότε καὶ ζῶμεν μέχρι σήμερον. Ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει ἐνθυμούμεθα τὰ τρόπαια τῶν ἐνδόξων ἀγώνων τῆς μαχομένης Πατρίδος, στρατοῦ καὶ λαοῦ. Ἀναμνησκόμεθα τὰ τρόπαια ὅχι μόνον τὰ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ τρόπαια, τὰ ὁποῖα ὅλοι ἐπετελέσαμεν ὀδηγούμενοι ἀπὸ ἀξίους Ἡγέτας τοῦ Ἔθνους, ἀψηφίσαντες οὕτω ἀπροσμετρήτους κινδύνους ποῦ ἡ-

πείλουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν τιμὴν τοῦ οἴκου μας, ἡμῶν καὶ τῶν τέκνων μας. Καί, δόξα τῷ Θεῷ, ἐπεξήσαμεν διὰ νὰ πανηγυρίσωμεν τὴν 40ὴν ἐπέτειον ὅλων αὐτῶν τῶν ἐνδόξων ἀγώνων κατὰ τῶν ποικιλωνύμων ἐχθρῶν τῆς πατρίδος. Ἐξήσαμεν ἀναζητοῦντες τὴν ποθητὴν ἡσυχίαν, τὸ μέγιστον ἀγαθὸν ἐπὶ τῆς γῆς ποῦ λέγεται εἰρήνη!

2. Ἐπὶ 40 ἔτη ἀνεζητοῦμεν τὴν εἰρήνην αὐτήν, τὴν μακαρίαν, τὴν διαρκῆ καὶ ἀταλάντευτον εἰρήνην! Αὐτὴν τὴν εἰρήνην ἀνεζητοῦμεν, χωρὶς θόρυβου, χωρὶς φιλέριδας ἢ ἐχθρικὰς κατὰ τινος διαθέσεις, πρὸς ἓνα καὶ μόνον σκοπὸν ἀποβλέποντες, ὅπως δοθῇ ἐπὶ τέλους τέρμα εἰς τοὺς πόνους μας· πόνους, τοὺς ὁποῖους ὑπέστημεν ὑπ' ἄλλων ἀδίκως καὶ ἔξω πάσης ἐννοίας ἠθικῆς καὶ δικαίου. Αὐτὴν τὴν εἰρήνην ἀνεζητοῦμεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη ὅχι ὡς ἀμοιβὴν τῶν θυσιῶν μας τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων καὶ χάριν καὶ ἄλλων πολλῶν, συμμάχων καὶ μὴ, ὠφεληθέντων περισσότερον καὶ ἡμῶν τῶν θυσιασθέντων. Καὶ ἀνεμένομεν τὴν δικαίαν ἀναγνώρισιν τῆς πρὸς ἡμᾶς ὀφειλῆς των ἐν ὑπομονῇ καὶ καρτερίᾳ, πρᾶεῖς τὴν ψυχὴν καὶ ἀγνοὶ εἰς αἰσθήματα

καὶ προσεκτικοὶ εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν παραπόνων μας διὰ τὰς ἀδικίας των, θέτοντες πάντοτε φυλακὴν ἐπὶ τῆς γλώσσης μας, ἵνα μὴ ταράξωμεν τὰς εὐαισθήτους δῆθεν συνειδήσεις τῶν ὑποκριτικῶς πολιτευομένων πρὸς ἡμᾶς. Ἠγωνίσθημεν καὶ ἀγωνιζόμεθα ἄνευ διαλείμματός τινος μέχρι καὶ τῆς σήμερον ἡμέρας ἀναζητοῦντες, ἂν μὴ τὴν διαρκῆ εἰ ρ ῆ ν η ν, τοῦλάχιστον τὴν πίστιν ὅτι δὲν θὰ ἐγκαταλειφθῶμεν ἀβοήθητοι καὶ ἔρμια ὑπούλων ἐχθρῶν ἐν τῷ μέλλοντι. Διότι μεταξὺ τῶν πολλῶν πόνων μας, μᾶς ἐκράτει εἰς ψυχικὴν ἀναταραχὴν ἢ ἀβεβαιότητος τοῦ μέλλοντος καὶ ὁ ἔξωθεν πολυμέτεπος ἐθνικὸς κίνδυνος.

3. Καὶ ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῆς 40ετηρίδος τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἔπους, ἤρχισε νὰ διαλάμπῃ κάποια ἐλπίς ἀναγνωρίσεως, ἂν μὴ ὅλων τῶν θυσιῶν μας, τοῦλάχιστον τῆς προσφερομένης ἐ λ π ἰ δ ο ς, ὅτι θὰ συμπορευθῶσι μεθ' ἡμῶν εἰς τοὺς ἔξωθεν κινδύνους καὶ οἱ τόσῃν πικρίαν ποτίσαντες ἡμᾶς ἐν πολέμοις σύμμαχοι ἡμῶν. Ἴδου διατὶ πιστεύω ὅτι μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν 40 ἐτῶν δυνάμεθα σήμερον νὰ πανηγυρίσωμεν μὲ μεγαλειτέραν ἄνεσιν καὶ μὲ περισσότερον ἀνεπτυγμένον τὸ αἶσθημα τῆς συνεπικουρίας καὶ τῆς ἔξωθεν βοηθείας, ἥσυχτοι ἀπὸ τὴν ἀβεβαιότητα τῆς ἐλλείψεως συμμάχων ἐν κινδύνοις καὶ τῆς ἀγωνιώδους προβληματολογίας μας διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἐπικίνδυνον μόνωσιν. Ὁμιλῶ ὡς ἀπλοῦς Ἕλληνας. Καὶ ἐκφράζω τὸ προσωπικόν μου αἶσθημα τῆς πίστεως, ὅτι εἶμαι ἀσφαλέστερος μετὰ πολλῶν ἢ μόνος καὶ ἄνευ φίλων, ἐν κινδύνοις ἔξωθεν.

* * *

4. Βεβαίως εἰς τοὺς παντοειδεῖς κινδύνους, ὑπὲρ τὰς εὐθραύστους συμμαχίας καὶ τὰς ἀνθρωπίνους βεβαιώσεις, ὁ μόνος ἀμετακίνητος καὶ βέβαιος σύμμαχος καὶ βοηθὸς εἶναι ὁ παντοδύναμος Θεός, πρὸς τὸν ὁποῖον ἄλλωστε ἡ Ἑλλη-

νικὴ ψυχὴ εἶναι ἐστραμμένη, ὅταν μάλιστα ἀντιμετωπίζῃ κινδύνους καὶ θλίψεις. Καὶ ἡ εἰς Θεὸν Πίστις τοῦ Ἕλληνος τὸν κατέστησεν ἱκανὸν νὰ καταπολεμήσῃ ἰσχυροὺς ἀντιπάλους καὶ νὰ διατηρήσῃ τὴν δόξαν τῆς Φυλῆς ἐπὶ αἰῶνας, ἐν μέσῳ δυσπεριγράπτων θυσιῶν πορευθείσης καὶ πορευομένης μέχρι καὶ τῆς σήμερον ἡμέρας. Μὲ τὴν εἰς τὸν Θεὸν πίστιν, ὁ Ἕλληνικὸς λαὸς ἀντιμετωπίζει μὲ θάρρος, μὲ γενναιότητα, ἀλλὰ πρὸ πάντων μὲ ὁ μ ο ψ υ χ ἰ α ν, πάσης μορφῆς κινδύνους, ὀποθενδήποτε προερχομένους. Καὶ παρατηροῦμεν τότε τὸ φαινόμενον οἱ ΠανἝλληνες νὰ αἰσθάνονται τὴν Ἐκκλησίαν των πλησιέστερον αὐτῶν ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην περίοδον τοῦ βίου των, δηλαδὴ κατὰ τὸ διάστημα πού εὐρίσκονται εἰς κίνδυνον οἱ ἴδιοι καὶ ἡ Πατρίς των. Ἡ εἰς τὸν Θεὸν πίστις τῶν Ἑλλήνων καὶ ἡ πρὸς τὴν Ἁγίαν τοῦ Σωτῆρος Ἐκκλησίαν των ἀφοσίωσις διαλύουν τοὺς φόβους των, αἴρουν ἀπ' αὐτῶν τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὰς ἀμφιβολίας. Ἐκ τούτου καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ μεγαλοψυχίαν καὶ ἀταλάντευτον ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονὴν, ὥστε νὰ ὑπομένουν θυσίας καὶ δεινὰ ὀποθενδήποτε προερχόμενα, ἀναδεικνυόμενοι τοιοῦτοτρόπως ἄξιοι θαυμασμοῦ ἡρώες!

* * *

5. Ἡ Ἐκκλησία λοιπόν, τὸ θεῖον τοῦτο τῆς θείας βουλῆς θεανθρώπινον οἰκοδόμημα, πού διδάσκει «ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις τὴν πολυποίκιλον σοφίαν τοῦ Θεοῦ» (Ἐφεσ. 3, 10)· ἡ Ἐκκλησία ἀπέβη διὰ τοὺς Ἕλληνας πασῶν τῶν ἐποχῶν ἢ θάλπουσα τὰ τέκνα τῆς Μητῆρ, ἡ γαλουχοῦσα τιθῆς καὶ τροφὸς τῶν ἐν στερήσεσι καὶ ἀσθενείαις καὶ ἐν κινδύνοις καὶ πολέμοις περιπεσόντων τέκνων τῆς. Ἡ Ἐκκλησία κατέστη καὶ εἶναι δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἢ ἀσφαλῆς κιβωτὸς ἐν καιροῖς διωγμῶν, θυελλῶν καὶ καταγίδων. Ἡ Ἐκκλησία ἢ Ἑλληνικὴ καὶ Ὁρθόδοξος καθ' ὅλην τὴν μακροαίωνα ἀτιμωτικὴν δουλείαν τῶν Ἑλλήνων ἀπέβη ἢ ἐθναρ-

χοῦσα προστάτις, συμπαραστάτις καὶ συμβοηθὴς τοῦ καταπιεζομένου Γένους ἡμῶν. Ἡ Ἐκκλησία παρακολουθεῖ συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως τὰς ἀριστείας καὶ τὰ ἐπιτεύγματα τῶν πιστῶν μελῶν αὐτῆς, ποδηγετοῦσα ἡμᾶς καὶ ὀρθοτομοῦσα «ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα δίκαια, ὅσα σεμνά, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος» (Φιλιπ. 4,8). Πάντα δὲ ταῦτα πρὸς σωτηρίαν ἡμῶν καὶ πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων τοῦ ἐνδόξου ἡμῶν Ἔθνους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς! Ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία εἶναι ὑπεράνω προσώπων. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ κρίνεται οὐχὶ ἀπὸ τυχὸν ἐλαχίστους μὴ ἀξιούς τῆς ἀποστολῆς των, εἴτε θεολόγους εἴτε κληρικούς παντὸς βαθμοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ θεῖον καὶ ἀποκαλυπτικὸν περιεχόμενον τῆς Εὐαγγελικῆς διδαχῆς, τὴν ὁποίαν ἐκλήθη νὰ διαφυλάτῃ καὶ νὰ μεταδίδῃ εἰς τοὺς πιστοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Χριστοῦ καὶ τὰ εἰς τὴν μάνδραν τῆς ἀνήγοντα τέκνα τῆς. Ἐξ ὅλων αὐτῶν ἀποδεικνύεται ὅτι Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος, Πίστις καὶ Πατρίς, Ὁρθοδοξία καὶ Ἑλληνισμὸς συνηνώθησαν εἰς συζυγίαν ἀδιαχώριστον, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀδυνατοῦν οἱ ξένοι λαοὶ νὰ ἐννοήσουν. Ἄλλὰ δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας ἡ συζυγία Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους Ἑλληνικοῦ ἀποτελεῖ ἀδιάσπαστον πραγματικότητα. Ἐκ τούτου Ἐκκλησία καὶ Ἔθνος ἔχουν κοινὰς τὰς τύχας καὶ συμβαδίζουν. Πάσχει τὸ Ἔθνος, συμπάσχει καὶ ἡ Ἐκκλησία. Δοξάζεται ἡ Ἑλλάς, καυχᾶται καὶ ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τὰ τρόπαια τῶν τέκνων τῆς. Ἀγωνίζεται ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας, ὑπὲρ τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ὁ Ἕλληνας, συνακολουθεῖ εἰς αὐτὸν καὶ ἡ Ἐκκλησία!

* * *

6. Ἐκ τούτου χαίρει καὶ ἡ Ἐκκλησία καὶ συγχαίρει ἐπὶ τῷ μεγάλῳ πανηγυρισμῷ τῆς ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀρξαμένης ἐποχῆς διὰ τῆς στέψεως τῆς πρώτης 40ετηρίδος ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 μέχρι σήμερον. Συνεορτάζει καὶ ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν μετὰ σύμπαντος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους καὶ τῶν Πανελλήνων ὁπουδήποτε γῆς, διὰ τὸ ἐνδοξον ἡρωϊκὸν ἐπίτευγμα ἡ

μᾶλλον τὰ ἐπιτεύγματα ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 μέχρι καὶ τῆς σήμερον. Ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ καὶ αὕτη νὰ ἀποδώσῃ τὴν ὀφειλομένην τιμὴν εἰς τοὺς ἥρωας τῶν Βορειοηπειρωτικῶν ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ τέκνα τῆς, τὰ συμπολεμήσαντα καὶ συναγωνισθέντα μετὰ τοῦ ἐνδόξου στρατοῦ —πεζικοῦ, ναυτικοῦ καὶ ἀεροπορίας— εἰς τὰ μετόπισθεν. Δὲν εἶναι δὲ τυχαῖον τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Πανελλήνιον τὸν μῆνα Ὀκτώβριον συνεορτάζει μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ὄχι μόνον τὰ Νικητήρια τῆς 28ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 καὶ τῆς πρώτης 40ετηρίδος τοῦ ἐνδόξου τούτου ἐπιτεύγματος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ δύο ἄλλα Νικητήρια, ἥτοι τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας τὴν Νίκην, ἣν ἐορτάζομεν κατὰ τὴν 11 Ὀκτωβρίου, ἐπὶ τῇ Μνήμῃ «τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμένης Συνόδου» (787 μ.Χ.). Ἐπὶ πλέον τὴν 26ην Ὀκτωβρίου ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν καὶ ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες συνεορτάζομεν τὴν Μνήμην τοῦ Μεγαλομάρτυρος ἁγίου Δημητρίου, ὡς συμβόλου φιλοπάτριδος καὶ ὑπερασπιστοῦ οὐ μόνον τῆς Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ σύμπαντος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ εἶναι εὐτυχῆς συγκυρία ὅτι τὴν 26ην Ὀκτωβρίου, καθ' ἣν ἐορτάζεται ἡ Μνήμη τοῦ ἁγίου Δημητρίου, πανηγυρίζεται συγχρόνως καὶ ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς ἐνδόξου πόλεως τῆς Θεσ(σ)κης. Τρεῖς Μνήμαι ἱεραὶ πανηγυρίζονται ὑπὸ τῶν Πανελλήνων καὶ τρία τὰ Νικητήρια! Τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, τοῦ φιλοπάτριδος ἁγίου Δημητρίου καὶ τῆς 40ῆς ἐπετείου τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐστήθη ἀδιασάλευτος στήλη ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰς αἰωνίαν Μνήμην τῶν ἡρώων τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος καὶ τῶν Θυσιῶν τῶν Πανελλήνων μέχρι καὶ τῆς σήμερον, ὅτε λάμπει πῆς φωτὸς καταυγάζει τὸ στερέωμα τῆς Ἑλλάδος, ὅτι θὰ ἀναγνωρισθοῦν ἐπὶ τέλους, ὡς θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν, αἱ θυσίαι καὶ τὰ τρόπαιά των καὶ θὰ ἀποδοθοῦν τὰ ἀναμενόμενα δίκαια τοῦ θυσιασθέντος ὑπὲρ πολλῶν νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκὸς

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν(μ)ίου Ἀθηνῶν

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Ο Ν

ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ

ΑΠΟ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ*

3. Ἀναχώρησις - ἐπιστροφή εἰς
Μ α σ σ α λ ί α ν.

Τὴν πρωτὰν τῆς ἐπομένης ἡμέρας (Δευτέρα, 21 Ἰανουαρίου) ἅπαντες οἱ ἐκ Γαλλίας ἐλθόντες, Ὁρθόδοξοι καὶ ΡΚαθολικοί, ἐπεβιάσθησαν τοῦ αὐτοῦ ἀεροσκάφους τῆς ἑλληνικῆς Ἀεροπορίας, δι' οὗ ἀφίχθησαν, καὶ ἐπέστρεψαν, πλήρεις ἀγαθῶν ἐντυπώσεων, εἰς Μασσαλίαν, ὅπου ἐφθασαν αἰσίως τὴν μεσημβρίαν.

Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον προέπεμψαν τοὺς εὐγενεῖς ἡμῶν ξένους, μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ἀγάπης, ὁ Μητροπολίτης Πατρῶν, ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας καὶ οἱ τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας ἐκπρόσωποι μετ' ἐπικεφαλῆς τὸν ἀρχιεπίσκοπον αὐτῶν κ. Νικόλαον Φώσκολον.

Καὶ ἔληξαν οὕτως ἐπ' αἰσίσις αἱ ἐόρται ἐκδηλώσεις, ἐπὶ τῇ ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ: ΕΙΣ ΠΑΤΡΑΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ.

Ε Π Ι Μ Ε Τ Ρ Ο Ν

Ε Π Ι Σ Η Μ Α Ε Γ Γ Ρ Α Φ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἰωάννου Γενναδίου 14 (Τ.Τ. 140)

Ἀριθμ. { Πρωτ. 4007
Διεκπ. 2028 Ἀθήνησι τῇ 23-11-1979

Π ρ ὸ ς
Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην
Πατρῶν κ. Νικόδημον
Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Λίαν ἀσμένως ἐπληροφορήθη ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1963/25-10-1979 ἐγγρά-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 391 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20 τεύχους.

φου ὑμῶν, ἐν τῇ Συνεδρίᾳ Αὐτῆς τῆς 14-11-1979, περὶ τῶν ἄχρι τοῦδε καρποφόρων ἐνεργειῶν τῆς ὑμετέρας Σεβασμιότητος παρὰ ταῖς ἐν Μασσαλίᾳ Ρωμαιοκαθολικαῖς Ἐκκλησιαστικαῖς Ἀρχαῖς, διὰ τὴν ἀπόδοσιν, πρὸς τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν, τοῦ σωζομένου τμήματος τοῦ Σταυροῦ Μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ καὶ Πολιούχου ταύτης.

Ἐκφορῶντες δὲ διὰ τοῦ παρόντος τὴν δόξαν εὐχὴν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν περὶ τῆς ταχείας εὐδοκίᾳς τῶν προσπαθειῶν τούτων, ἐπ' ὠφελείᾳ πολλῇ τοῦ Θεοσώστου Ποιμῆτιος τῆς Ἱερᾶς ὑμῶν Μητροπόλεως καὶ γενικώτερον τῆς Ὁρθοδοξίας, καὶ κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΛΙΑΠΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἰωάννου Γενναδίου 14 (Τ.Τ. 140)

Ἀριθμ. { Πρωτ. 153
Διεκπ. 70 Ἀθήνησι τῇ 15-1-1980

Π ρ ὸ ς

Τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

Πατρῶν κ. Νικόδημον

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Διαπέμποντες ὑμῖν συνημένως ὡδε, τὸ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 755/15-12-1979 Γράμμα τῆς Α.Θ. Παναγιώτητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Δημητρίου, πρὸς τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἀπευθυνόμενον, ἀφορῶν τὴν ἐκ Μασσαλίας καὶ ἐκ τοῦ ἐκεῖ Ἱ. Ναοῦ τοῦ ἁγίου Βίκτωρος, ἀπόδοσιν τμήματος τοῦ Σταυ-

ροῦ τοῦ μαρτυρίου τοῦ πολιούχου Πατρῶν Ἁγίου Ἀποστούλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, καὶ τὴν προγραμματισθεῖσαν κόμισιν αὐτοῦ εἰς Πάτρας αὐτοπροσώπως ὑπὸ τοῦ Σεβ. Καρδινάλιου κ. ROGER ETCHEGARAY, Ἀρχιεπισκόπου Μασσαλίας, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν ἐκπροσώπησην τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γαλλίας κ. Μελέτιου, Συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσει, παρακαλοῦμεν διὰ τὰ καθ' ἑμᾶς.

Ἐπὶ τούτοις κατασπαζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετ' ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηρῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΔΙΑΠΗΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 755.

Ἐρωτάτε Μητροπολίτα Πατρῶν, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφε καὶ συλλειτουργε τῆς ἡμῶν Μετροιότητος κύριε Νικόδημε, χάρις εἶη τῇ ὑμετέρῃ Ἐρωτήτῃ καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἐκ τοῦ ἀπὸ 1' Νοεμβρίου τοῦ λήγοντος ἔτους, ἀριθμ. Πρωτ. 2035, γράμματος τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς ἡμῶν Ἐρωτήτος μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐπληροφόρηθημεν Συνοδικῶς περὶ τῆς τελεσφόρου ἐκδόσεως τῶν ἐπ' αὐτῆς γενομένων διαβημάτων πρὸς ἀπόδοσιν τῇ πόλει τῶν Πατρῶν τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ, ἐν τῷ ἐκεῖ ἱερῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος, φυλάσσομένου τμήματος τοῦ Σταυροῦ τοῦ μαρτυρίου τοῦ πολιούχου αὐτῆς, θεμελιωτοῦ δὲ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας, Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, καὶ περὶ τῆς προγραμματισθείσης κομίσεως αὐτοῦ εἰς Πάτρας αὐτοπροσώπως ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Καρδινάλιου κ. ROGER ETCHEGARAY, Ἀρχιεπισκόπου Μασσαλίας, τῇ 19' τοῦ προσεχοῦς μηνὸς Ἰανουαρίου.

Ὁλοκαρδίως συγκαίροντες τῇ ὑμετέρῃ Ἐρωτήτῃ ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ἐρωτὴν αὐτῆς Μητροπόλιν καὶ τὴν πόλιν τῶν Πατρῶν ἐπιχειρήσῃ ἐπιστροφῇ τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ κειμηλίου, γνωρίζομεν αὐτῇ, ὅτι τοῦτο, Συνοδικῆ ἀποφάσει, μέλλει ἵνα συνοδεύσῃ ὁ Ἐρωτάτος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Μελέτιος, αὐτὸς ἐκ-

προσωπῶν τὸ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ κατὰ τὰς ἀπὸ 19' μέχρις 21' Ἰανουαρίου σχετικὰς τελετὰς καὶ ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις, καὶ τὰ κράματα αὐτῇ αἰτούμεθα παρὰ Θεοῦ, Ὁὐ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἶη μετ' αὐτῆς.

α' λθ' Δεκεμβρίου ιε'.

ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ

ἀδελφός

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 1966
Διεκπ. 5398/79

Μασσαλία τῇ 27-11-1979

Ἐρωτὴν Μητροπόλιν Πατρῶν

Σεβασμιώτατε,

Διατηρῶ τὴν καλλιτέραν ἀνάμνησιν ἀπὸ τὴν διέλευσίν σας ἐκ Μασσαλίας, καὶ εἶναι μεγάλη ἡ χαρὰ μου διὰ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς τῆς ἐπισκέψεως, εἰς τὰς 19, 20 καὶ 21 τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς μετακομιδῆς εἰς Πάτρας τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου.

Ἦδη, δύναμαι νὰ σᾶς βεβαιώσω, ὅτι τὴν 30 Νοεμβρίου, κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, θὰ εἶμαι ἠνωμένος, ὅπως ἐξαιρέτως, μετὰ τὴν σκέψιν καὶ τὴν προσεσχὴν μου, μετ' ὑμῶν, τοῦ πρεσβυτερίου ὑμῶν καὶ τῶν πιστῶν ὑμῶν.

Ἐπὶ τῇ χαρμούνῃ προοπτικῇ αὐτῆς τῆς ἐπισκέψεως, παρακαλῶ νὰ βεβαιωθῆτε, Σεβασμιώτατε, περὶ τῶν εὐχρηστῶν αἰσθημάτων μου ἀδελφικῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Roger Cardinal Etchegaray

Σεβασμιώτατον Κοιν Νικόδημον

Μητροπολίτην Πατρῶν

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ο ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ ΚΑΙ Η ΜΕΙΣ*

Διατί κάναμε αυτή την παρέμβαση; Ἀπλούστατα, διότι εἴμεθα πρόχειροι εἰς ἐπαίνους καὶ αἴγους διὰ ἕνα Μάρτυρα, μαρτυρήσαντα διὰ σᾶς, τὸν Αἰμιλιανόν. Ἄλλ' ὑποφέρουμε ἀπὸ προκαταλήψεις καὶ ἔμμενες ιδέες διὰ ὅσους νέους μας παίρνουν τὴν ἡρωϊκὴν ἀπόφασιν νὰ χειροτονηθοῦν, ἢ δι' ὅσες νέες ζητοῦν νὰ γίνουσι μοναχές. Πῶς συμβιβάζονται τὰ ἀντίθετα αὐτὰ συνθήματα; Πῶς δικαιολογοῦνται ὅσοι διανοούμενοι μας γράφουν ὡραία λόγια διὰ τὰ Ματωμένα Ράσα καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος κατασπιλώνουν, λεκιάζουν, εἰρωνεύονται, ὅτι τίμιον ἔχει ἕνας κληρικός: τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψίν του;

Εἶναι ἐσφαλμένη ἡ ἀντίληψις ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον προσφέρει ἡσυχίαν, δὲν ἀφήγει νὰ προκύβουν προσβλήματα. Ὅπως ἀντιθέτως, γεννᾷ ἀνησυχίες, ἐπίγειες καὶ μεταφυσικές. Δημιουργεῖ νέα προσβλήματα καὶ διαρκῶς νέα, θασικά ὑπαρξιστικά, ἀνθρωπολογικά. Τὰ προσβάλλει ἐμπρὸς μας ὡμὰ, ἀδυσώπητα καὶ καλεῖ τὸν καθένα μας νὰ τὰ σταθμίση καὶ νὰ τ' ἀντιμετωπίση. Γ' αὐτὸ ἔλεγε κάποιος ὅτι, μετὰ ἀπὸ κάθε κήρυγμα αἰσθάνεται ἐλεγχόμενος, κρινόμενος, διορθούμενος. Ἡ λατρεία του δὲν περιορίζεται μόνον μέσα στὴν Ἐκκλησίαν κάθε Κυριακῆ, «ἀλλ' ὀλόκληρη ἡ ζωὴ του γίνεται μία ἀτελείωτη Κυριακῆ», ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ὁριγένης.

Δὲν ὑποτιμῶ ὅτι ὑπάρχει ἕνας σχετικὸς σεβασμὸς πρὸς τὸν Κλῆρον. Ὅ,τι φοβοῦμαι μόνον εἶναι ἡ ἔλλειψις συνεπειᾶς καὶ σοδορότητας. Τὸν ζητοῦμε συμπαραστάτην σὲ στιγμὲς κινδύνων καὶ ἀγωνίας. Τὸν εἰρωνεύομεθα ὅμως ἢ τελείως τὸν ἀγνοοῦμε σὲ ἡμέρες ὀμαλῆς. Εἶναι ἢ δὲν εἶναι πνευματικὸς ποδηγέτης; Καὶ ἐὰν ἔχη ἑλλείψεις — ἀσφαλῶς δὲ ἔχει διότι εἶναι σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τῆς κοινωνίας — τί κάμνει αὐτὴ ἢ κοινωνία διὰ νὰ τὸν θελωτῶση; Ἀμείλικτη κριτικὴ, προκαταλήψεις ἐναντίον του, καὶ πρὸ παντὸς ἀπόστασις, ὥστε αἱ σχέσεις καὶ ἐπαφαὶ τοῦ λαοῦ μας νὰ εἶναι σπάνιες. Περιοριζόμεθα εἰς ἐκρηκτικὰς ἐκδηλώσεις μεμονωμένου ἐξαιρέσεων ὑπὲρ τοῦ Κοσμοῦ τοῦ Αἰτωλοῦ, Νεκταρίου Αἰγίνης, Παπαφλέσσα, Ἀθανασίου Διάκου..., Αἰμιλιανοῦ, διὰ νὰ δικαιολογήσωμε τὴν ἄλλη περιφρόνησι. Συστηματικοὶ τσιφλικούχοι, σύγχρονοι κοτζαμπάσηδες, ἀεριτζήδες, μαυραγορίτες θὰ ζητήσουν ἀπ' τὸν παπᾶ ἁγιασμό. Δὲν θὰ τὸν ἐρωτήσουν ὅμως ἐὰν ἐγκρίνη τοὺς «ἔξυπνους» τρόπους νὰ θησαυρίσουν. Καταφερόμενοι, ἀδιόρθωτοι, προσφεύγουν στὴν θρησκείαν διὰ νὰ σκεπάσουν παρανομίας.

Οὐδέποτε ἡ πλαστογραφία εἰσεχώρησε εἰς τὰς σκέψεις καὶ τὰ κριτήρια ὅσον σήμερον. Ἡ νοθεία, ἡ παρα-

ποίησης, ἔγιναν τέχνη, ἐπιστήμη, στοιχεῖον ἀναπόσπαστον ἐκτιμήσεως προσώπων καὶ καταστάσεων. Αἱ λέξεις πλέον χάνουν τὴν σημασίαν τους. Ἐπαινεῖται ἡ μετριότης, τὸ κενόν, ἡ ἀνικανότης, ἡ ἀναπηρία. Στεῖρα πρόσωπα καὶ συνθήματα ἀνίκανα νὰ συλλάβουν τὰ σημεῖα τῶν καρῶν ἐκθειάζονται, ἡρωοποιοῦνται. Συγχρόνως γεγονότα κοινὰ μεγαλοποιοῦνται. Ἀσχετοὶ ἐνέργειαι ἐγκωμιάζονται ὡς κατορθώματα, ὡς τὰ μᾶλλον ἐπείγοντα καὶ σπουδαῖα. Ἀπὸ ἐκπληξίν καὶ ἀπορίαν κατέχεται ὁ μελετητὴς τῶν ἡθῶν μας καὶ τῆς ἀξιολογήσεώς μας. Ἡρωες, ἀναστήματα πρώτου μεγέθους, καλοῦνται ἀποτυχημένα ὑποκείμενα, διότι ἀνήκουν στὸ κατεστημένο, στὸ παρελθόν. Ἐλλείψις πνεύματος, θυσίας, μαρτυρίου, χαρκτηρίζε: τὴν ἐποχὴν μας.

Ἀπατώμεθα, ἀπατῶμεν ἄλλους μὲ ἐσφαλμένη εἰκόνα τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν μᾶς προσφέρει ἄνεσι, ἀκινήσια, κλοπέρασι, προστασία κρατικὴ, ἀσφάλεια λόγῳ προνομίων, περιουσιῶν, ἀκινήτων. Ἡ ζωὴ τοῦ πιστοῦ εἶναι συνεχῆς ἀγών, χωρὶς συμβιβασμοὺς μὲ τὸ κακόν. Μὲ στόχον τὸ ἐφήμερον νὰ ὑποταχθῆ στὸ αἰώνιον. Ὅχι μόνον κατὰ τὴν λατρείαν μᾶς ὑπεθυμίζονται καθήκοντα, ἀλλ' αὐτὰ μᾶς συνοδεύουν καὶ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν. Ἡ λειτουργία δὲν τελειώνει μὲ τὴν διανομὴν τοῦ Ἀντιδώρου. Ἡ ἀπόλυσις τελειώνει μὲ τὴν προτροπὴν: «ἐν εἰρήνῃ προέλθωμεν». Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὁ καθεὶς στέλλεται ὡς ἀπόστολος ὅπου ζῆ καὶ ἐργάζεται, διὰ νὰ μαρτυρήσῃ, νὰ μεταδώσῃ, ν' ἁγιάσῃ, ν' ἀνορθώσῃ.

Ἡ Ἐκκλησία μας στηρίζεται στὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ στὰ δάκρυα τῆς μετανοίας τῶν ἁγίων. Διότι μεγάλη ἡ δύναμις τῆς μετανοίας. Σκεφθῆτε πόσον συχνὰ ἀναφερόμεθα στὴν ὁμολογίαν μας ἐπὶ τοῦ συσταυρωθέντος ἐκείνου μετὰ τοῦ Ἰησοῦ. Σὲ κάθε ἀκολουθία ψάλλομε τοῦ ληστοῦ τὴν μετάνοιαν «Μνήσθητέ μου Κύριε!» Μὲ αὐτὸ δὲν ἐξαιροῦμε τοὺς ληστὰς, ἀλλὰ τοὺς μετανοήσαντας ληστὰς. Δὲν ὁμνοῦμε τίς πόρνες καὶ τοὺς ἀσώτους, ἀλλὰ γυναῖκες συντετριμμένες καὶ ἀσώτους ποὺ ὁμολογοῦν τὸ «ἦμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν Σου».

* * * *

Εἶναι ἀπαραίτητος ἡ προσφορά καὶ ἡ μεταδοτικότης. Ἡ ἀγάπη θέλει μοίρασμα. Καὶ ἡ ἀλήθεια ἀναμένει διάδοσιν, συμμετοχὴν. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μείνῃ μόνη. Ὑπάρχει ὁ νόμος τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Ἡ ἀλήθεια ἔπρεπε νὰ δοθῆ ἀπὸ Ἱεροσόλυμα μέχρι: περάτων τῆς Οἰκουμένης ξαπλωμένη. Ὁ Χριστὸς στὸν διάλογό του μὲ τὴν Σαμαρείτιδα τονίζει τὸ στοιχεῖον τῆς μαρτυρίας καὶ μεταδοτικότητος. Οὕτως ὁ καθεὶς ἐπιβάλλεται διὰ τὸ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 393 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20 τεύχος.

μεταδιδόναι, κοινωνίαν. Ὁ μέχρι χθές μαθητῆς πίστεως, γίνεται διδάσκαλος. Ὅποιος ἐγεύθη χαρᾶς γίνεται κήρυξ. Ὅποιος ἐπιε ἀπὸ ὕδωρ ζωῆν γίνεται ὁ ἴδιος πηγῆ. Ὅλοι γινόμεθα ἀπόστολοι, μάρτυρες, ἀγγέλοντες καὶ καταγγέλοντες τὰ θαυμάσια τῆς πίστεως.

Τόσον οἱ παλιᾶς γενεές, ὅσον καὶ οἱ σύγχρονες ἐγαλθάνιζαν τὰ μυαλά τῶν παιδιῶν μας μὲ ἓνα ἰδανικό: πῶς νὰ γίνουν πλούσιοι, πῶς νὰ προσδεύσουν οικονομικῶς, πῶς νὰ γίνουν σπουδαῖοι. Καὶ ἐδῶ πρόδοσις διὰ τοὺς πολλοὺς ἐσήμεινε καὶ ἀκόμη σημαίνει: νὰ ἔχη πολλά λεφτά. Πολλοί, πράγματι, οικονομικῶς ἀνέβηκαν, εἴτε μὲ τὴν μεταναστεύσειν, εἴτε μὲ τὴν ἐργατικότητά, εἴτε ἐν συνδυασμῷ μὲ διάφορες «κομπίνες». Καὶ ἐφθάσαμε στὸ σημεῖο νὰ κρίνωμε τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ τί ἔχει καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ τί εἶναι. Καὶ τὰ ἔθνη νὰ ἀξιολογοῦνται ἀπὸ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα. Ὅσάκις τὸ χρῆμα καὶ ἡ πλεονεξία ἐκτοπίζουσιν ἄλλα ἐνδοξέροντα, διαστρέφεται ὁ νέος.

Ὅπωςδήποτε ἡ Ἐκκλησία μας χρειάζεται καὶ τοὺς νέους καὶ τοὺς μεγάλους — ὅσους ἔχουν τὴν πείραν τῆς ζωῆς καὶ ὅσους εἶναι ἀπειροὶ ἀκόμη. Ἄς τοὺς παραβάλλωμε ἀμφοτέρους μὲ τοὺς δείκτας τῶν ὠρολογίων. Οἱ μεγαλύτεροι, σὰν τοὺς ὠροδείκτας, κινοῦνται μὲ βραδύτητα, πολὺ ἀργά. Οἱ νέοι μοιάζουσιν τοὺς λεπτοδείκτας ποὺ τρέχουν πολὺ γρήγορα. Ἀμφότεροι ὁμως εἶναι ἀπαραίτητοι, διότι μᾶς λέγουν τὴν ὥρα. Ἐναρμονήστε τὴν φρόνησιν τῶν ἡλικιωμένων μὲ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν ζωντάνια τῶν νέων καὶ τότε θὰ ἔχετε τὸ ἰδεώδες ἰσοζύγιον καὶ μέτρον. Ἐὰν ὁ λαὸς δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς θυθίσῃ εἰς σκέψεις σοβρῆς.

Ὅταν ὁ Τερτυλλιανὸς ἔθετε τὸ βασικὸ ἐρώτημα: «QUID ATHENAE HIEROSOLYMIS» ἀντιμετώπιζε δύο διαφορετικὰς ἀπόψεις τῆς Ἱστορίας. Ἐβλέπε ἀντιθέσεις ὡς πρὸς τὴν τῆσιν τοῦ πιστοῦ ἔναντι τῶν σκοπῶν τῆς ζωῆς, τῶν ἀξιών, τῆς μεταφυσικῆς πορείας, ἐσχατολογίας, ἐκφραζομένων εἰς δύο διαφορετικὰς πόλεις: Ἀθῆναι - Ἱερουσόλυμα.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ νέος αἰὼν κατὰ Μεθόδιον ἐπίσκοπον τοῦ Ὀλύμπου (Συμπόσιον Παρθένων VIRG. 8,2). Ὅστω θέλει νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὰ θέληγτρα καὶ τὴν μαγνητικὴν ἑλξίν τοῦ κόσμου. Τὸ χῶμα αὐτό, ἡ γῆ, πολὺ μᾶς ἐπηρεάζουσιν. Οἱ ἀσκητικοὶ Πατέρες προτείνουν εἰς ὅλους μίαν ἀπόταξιν εἰς θαμνὸν ὥστε ὁ Μ. Βασίλειος νὰ μᾶς βλέπῃ μᾶλλον ὡς περαστικούς καὶ κατοίκους ἐνδὸς ἄλλου κόσμου. Εἴμεθα ἄοικοι (ἐπιστολὴ Ἀμφιλόχ. 2,2 P.G. 32,225). Διὰ Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον (Ε' αἰῶν) προτεραιότητα διὰ τὸν πιστὸν ἔχουν τὸ αἰώνιον καὶ τὸ μέγον. Χωρὶς νὰ μωπαζῇ δι' ὅ,τι εἶναι ἐφήμερον, προβάλλει τὰς διαστάσεις ἐνδὸς ἄλλου κόσμου: «Οἱ χριστιανοὶ ἀνήκουν εἰς ἄλλους κόσμους. Εἶναι τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ, Ἀδὰμ μᾶς νέας γενεᾶς, τέκνα τοῦ Ἁγίου, λάμποντες ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ὁ Πατὴρ των, ὁ ἐν Οὐρανοῖς λάμπων Ἀδὰμ. Εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν, τὸν καιρὸν καὶ τὴν δύναμιν ἀνήκουν καὶ οὐχὶ εἰς αὐτὸν τὸν πρόσκαιρον κόσμον. Αὐτὸ ἀκριθῶς ἐγνωσῆς καὶ ὁ Κύριος ὅταν

εἶπε: «Ὅχι ἐστε ἐκ τοῦ κόσμου τούτου...» (Ἀμφ. Ὀμιλία 16,9. P.G. 34, 618-620).

Βίωμα Ὁρθόδοξον δὲν σημαίνει στασιμότης, ἀπολίθωσις, ἀκίνησις ἢ ἀπλῆ ἀτακτὴ σύνθεσις Πατερικῶν Ἱδεῶν. Ἀλλὰ τὸ σύνολον τῆς καθολικῆς ἐμπειρίας τῆς Ἐκκλησίας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, στὸν ἱστορικὸν χρόνον. Καθ' ἡμᾶς ἡ παράδοσις εἶναι ὄχι ἀπλῶς ἓνα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον πλήρες ἄθροισμα Ἐκκλησιαστικῶν ἀποφάσεων ἢ ἰδεολογικῶν ἰδεῶν, ἀλλ' ἡ δι' αὐτῶν ἐκφραζομένη ἀγωνία τῆς Ἐκκλησίας νὰ ζήσῃ εἰς ὅλην τὴν πληρότητα καὶ αὐθεντικότητά τὸν διὰ τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως παραδιδόμενον Χριστόν. Τοιουτοτρόπως γεννᾶται μία πνευματικὴ ἐμπειρία. Ἐκφράζεται καὶ ἔχει ὡς πυρῆνα τῆς ἐμπειρίας αὐτῆς τὰ Μυστήρια. Δι' αὐτῶν ὁ πιστὸς ζῆ πάντοτε τὴν λυτρωτικὴν ἐν Χριστῷ πραγματικότητά.

Ἡ ἐπίγειος πνευματικὴ ζωὴ μας οἰκοδομεῖται εἰς τόπον καὶ χρόνον. Καὶ ὁμως μᾶς συνδέει μὲ τοὺς προαπελθόντας πατέρας μας, ὥστε νὰ αἰσθανώμεθα τὴν παρουσίαν τους, στήν προσευχὴν, στοὺς ἀγῶνας καὶ ἰδιαιτέρως στήν Θ. Εὐχαριστίαν. Καὶ εἶμαι βέβαιος, ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὅλοι, μικροὶ καὶ μεγάλοι, γεωργοὶ καὶ διανοούμενοι, αἰσθανώμεθα τὴν παρουσίαν τοῦ Ἐθνομάρτυρος Αἰμιλιανοῦ. Δὲν θὰ εἴμεθα ἴσως τώρα ἐδῶ καὶ ἴσως οἱ εὐλογημένοι αὐτοὶ τόποι νὰ ἀνῆκον εἰς ἄλλους, ἐὰν μὲ ὁμοίους τοῦ μάρτυρα, δὲν προσεφέρετο εἰς τὸν βωμὸν τοῦ μαρτυρίου, ὡς πρόδοτον ἐπὶ σφαγὴν καὶ ὡς ἀμνὸς ἄμωμος. Τὶς τελευταῖες τοῦ προσευχῆς καὶ τοὺς σπαραγμοὺς ἀπὸ τὸν πόνον καὶ τὰ μαρτύρια θὰ τίς ἤκουσαν μόνον τὰ πουλιά, τὰ σιωπηλὰ δένδρα, ἢ ἀγρία φύσις τοῦ δάσους ἐκείνου. Ἐσκυψαν καὶ ἐγονάτισαν ἐμπρὸς στὸ ἀνοσιούργημα ἐκεῖνο.

*** **

Τὴν 15ῃ Ὀκτωβρίου 1911 ὁ ποιητῆς Χριστοδοσίλης ἔψαλε «μύσσης μνημόσυνον» μὲ στίχους: «Χαρὰ στὸ θάνατό Σου. Δὲν εἶναι θάνατος αὐτός, εἶναι ζωὴ καθάρια, τέτοιος θάνατος λογιέται ἀθανασία». Ὅστε ζῆ καὶ εἶναι ἀθάνατος. Μᾶς μιλά, μᾶς βλέπει, μᾶς ἀκούει. Μᾶς ἐδιδάξαν στὰ σχολεῖα ὅτι ἔχομεν πέντε μόνον αἰσθήσεις. Ἀπέκρυψαν τὴν αἰσθησι τὴν πολὺ πιδ σπουδαία, τῆς ψυχῆς. Ἔτσι δημιουργήσαμε μιὰ γενεὰ αἰσθησιακῆ, ὅπου λειτουργοῦν μόνον οἱ σωματικῆς αἰσθήσεις. Ὑποτιμᾶμε τὸν πνευματικὸν κόσμον. Τὴν φωνὴν τῶν μαρτύρων καὶ ἁγίων. Ἄλλου εἶδους αὐτιὰ ἐδῶ χρειάζονται διὰ νὰ τὴν ἀκούσουν. Τὸ εἶπε ὁ Χριστὸς μὲ τὸ «ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω». Καὶ ἡ φωνὴ των αὐτῆ μᾶς εἶναι τόσον ἀναγκαία. Διότι μᾶς ὑπειθυμίζει καθήκοντα λησμονημένα, ὅτι χωρὶς θυσίας τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ εὐημερήσῃ.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ φυγὴ τοῦ ἀειμνήστου μάρτυρος Αἰμιλιανοῦ θὰ ἀγάλλεται σήμερα ἀπὸ τοὺς Οὐρανοῦς. Εἶμαι ἐπίσης βέβαιος ὅτι διὰ τὴν θυσίαν του ἐκείνην ζητεῖ ὡς ἀντάλλαγμα μιμητὰς ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς τοὺς συμπροσευχομένους. Ὅχι διὰ νὰ χύνωμεν ἄσκοπα τὸ αἷμα μας, διότι τὰ πράγματα ἔκτοτε ἤλλαξαν, ἀλλὰ διὰ νὰ

“Ο ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ,,

(ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ — ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ — ΤΥΠΟΣ)*

2. Ο ί ω φ έ λ ε ι ε ς μ α ς.

Τί θα είχαμε να ωφεληθούμε χρησιμοποιώντας τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας; Πού έγκαιται ή σημασία τους στην προσφορά του ευαγγελικού μηνύματος;

Πρώτον στη μεγάλη αποτελεσματικότητα που έχουν, διότι απευθύνονται ταυτόχρονα σ' ένα ασύλληπτα μεγάλο αριθμό ανθρώπων. Είναι μέσα μαζικά. Κανάλια μέσα από τα οποία ένα μήνυμα μπορεί να περάσει σε πλατιές μάζες. Η πρώτη λοιπόν ωφέλεια για το χριστιανικό κήρυγμα είναι ή δυνατότητα που αποκτά ν' απευθύνεται σ' ένα πολύ μεγάλο αριθμό ανθρώπων, πράγμα που δεν μπορεί να γίνει μέσα από τους ναούς, αφού ή σχέση των ανθρώπων αυτών με την Έκκλησία και τη λατρεία της είναι υποτυπώδης ή και ανύπαρκτη.

Δεύτερον στην απήχηση και τη δραστηκότητα που έχουν, λόγω των τεχνικών δυνατοτήτων τους. Σάν μέσα ψυχαγωγίας άσκούν μιá αφάνταστη γοητεία και επίδωλη στους ανθρώπους. Και στά θέματα ένημερώσεως και μορφώσεως μιá τεράστια επίδραση. Επίσης διαθέτουν την ικανότητα να προσφέρουν τα μηνύματά τους σε μιá μεγάλη ποικιλία μορφών που καλύπτουν και τη σφαίρα της όπτικης και τη σφαίρα της ακουστικής. Έπομένως και το ευαγγελικό μήνυμα γίνεται πιό δραστηκό. Βρίσκει μεγαλύτερη απήχηση. Αποκτώντας τη δυνατότητα μιáς πολύμορφης προσφοράς εκφράζεται καλύτερα και γίνεται πιό έλκυστικό.

Κι ένα τρίτο: Οί πάντες—και όχι: «οί έχθροι του σταυρου του Χριστου» (Φιλ. 3,18)— διακινούν τα μηνύματά τους με τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Η κάθε είδους ιδεολογία—και ανατρεπτικές του ευαγγελικού μηνύματος—προσπαθούν να τα χρησιμοποιήσουν στο μεγαλύ-

* Συνέχεια εκ της σελ. 398 του ύπ' αριθ. 20 τεύχους.

υποστηρίξη ό καθείς μας την αλήθειαν, να ζή την αλήθειαν, να διακηρύττει την αλήθειαν προς όλες τις κατευθύνσεις. Κάθε πιστός είναι μάρτυς, κυρίως όμως με τα έργα του. Ο τόπος αυτός πολλά ακόμη χρειάζεται. Κυρίως όμως χρειάζεται νέους ανθρώπους, αθηναικούς, όχι κισθόλους και νοθευμένους. Να θέτουν εις πράξιν και έργα ό,τι πιστεύουν. Να ζούν όπως προσεύχονται, και να προσεύχονται όπως ζούν. Με τέτοιο δίωμα συνεπείας και πιστότητος μπορούμε να αναδειχθούμε μάρτυρες.

Η έτησία αυτή επιμνημόσυτος δέησης είναι ήμέρα ευχαριστηρίων αλλά και ανατάσεως. Αί ευχάλ του μάρτυ-

τερο δυνατό βαθμό και κατά τον καλύτερο τρόπο, προκειμένου να προπαγαγδίσουν τις ιδέες τους. Έτσι έχοντας τα πράγματα, είμαστε υποχρεωμένοι να αναρωτηθούμε: Είναι δυνατή ή επιτυχής αντιμετώπισή τους εκ μέρους της Έκκλησίας, αν ή μάχη δέ δοθεί στο ίδιο επίπεδο και με τα ίδια μέσα;

3. Άντιρρήσεις και επιφυλάξεις.

Πέρα όμως από τις ωφέλειες που αναφέραμε, σημειώνουμε και μερικές αντιρρήσεις και επιφυλάξεις που είναι δυνατόν να διατυπωθούν για την εκ μέρους της Έκκλησίας χρήση των συγχρόνων μέσων επικοινωνίας. Τις σημειώνουμε όχι: για ν' αναιρέσουμε τα όσα ήδη είπαμε για τη σημασία και την ωφελιμότητά τους, αλλά για να υπογραμμίσουμε ότι ή Έκκλησία δεν μπορεί να προχωρήσει στη χρήση τους παρά μετά από πολλή περισκεψη και σοβαρή μελέτη.

α) Η «διακονία του λόγου» (Πράξ. 6,4) είναι έργο ιερότατο. Πράξη μυστηριακή. Από τον άπόστολο Παύλο ό κήρυκας του θείου λόγου ονομάζεται «λειτουργός Ίησου Χριστου, ιερουργός του ευαγγελίου του Θεου» (Ρωμ. 15,16). Άρχαε διασφαλίζον τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας αυτών τον ιερατικό και προφητικό χαρακτήρα στον τρόπο μεταδόσεως του θείου λόγου; Είναι ένα έρώτημα στο όποιο δυσκολεύεται κανείς ν' απαντήσει θετικά.

β) Το ευαγγελικό μήνυμα είναι ό άποκαλυμμένος λόγος του Θεου. Η διδαχή της Έκκλησίας είναι ό άρτος και ό οίνος των «ρημάτων της αιώνιου ζωής» (Γω. 6,68) που προσφέρονται από κοινού με τον Άρτο και το Ποτήριο της Ευχαριστίας. Η προσφορά του από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας τραυματίζει: εχιά, αν δέν αναρεί όλότελα, δυό θεμελιώδη γνωρίσματα του θείου λόγου.

ρος, του ιδιικού σας Μάρτυρος, διότι σας άνήκει, ός στηρίξη το άνορθωτικό έργο της Έκκλησίας, του συνεχιστου της πορείας, του Μητροπολίτου Σεργίου και της όλης έπαρχίας εις όλους τους τομείς. Άς έμπνήη όλους ήμάς τους επιζώντας εις έργα ειρηνικά, άνοδικά, ώστε τα Γρεβενά να γίνουν πρότυπον πνευματικής άκτινοβολίας διá τα περίξ και καύχημα διá τα αύριανά παιδιά μας.

† Ο Σηλυδρίας ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

Τῆ μοναδικότητά καὶ τὴν ἀποκλειστικότητά του. Ἡ Ἐκκλησία κινδυνεύει νὰ μεταπέσει σὲ πομπή, ἔγαν ἀπὸ τοὺς τόσους ποὺ ὑπάρχουν καὶ ἐκπέμπουν μηνύματα. Μὲς στὴν παγκόσμια ἀγορὰ τῶν ἰδεῶν γίνεται ἕνα συνοικιακὸ φτωχομάγαζο πλάι στὰ τεράστια καὶ ἐπιστημονικὰ ὀργανωμένα SUPER - MARKET. Ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως μεταβάλλεται: σὲ ἰδεολογία. Μιὰ ἀπὸ τίς πολλὰς ποὺ κυκλοφοροῦν γύρω μας καὶ ποὺ σήμερα μεσουραγοῦν καὶ αἴθριο δύνουν γιὰ νὰ παραχωρήσουν τὴ θέση τους σὲ ἄλλες. Τὸ κήρυγμα ἀπὸ λυτρωτικὴ προσφορὰ τοῦ ζῶντος ὕδατος σὲ διψασμένες ἀνθρώπινες ὑπάρξεις κινδυνεύει: νὰ μεταπέσει: σὲ τεχνικὴ ἰδεολογικὴ ἐπιρροασμὸ ἀνωθῶμων καὶ ἀπροσώπων δεκτῶν.

γ) Τὸ κήρυγμα ἀνέκαθεν ἦταν ὀργανικὰ συνδεδεμένο μὲ τὴ θεία λατρεία. Τὸ ἐκκλησιαστικὸ πλήρωμα διδασκόμενο καὶ κατηχοῦμενο λάτρευε καὶ λατρεύοντας διδασκόταν καὶ κατηχεῖτο. Ἀποσκοποῦσε στὴν ἐρμηνεία τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος ποὺ εἶχε ἀποθησαυρισθεῖ στὴν Ἁγία Γραφή. Ἦσαν τὸ ζωντανὸ ὑπόμνημα τῶν διδασκῶν ἀναγνωσμάτων ποὺ ἦταν ὀργανικὰ ἐντεταγμένα στὸ χρόνο τῆς λατρείας. Ὅλα αὐτὰ τοῦ προσέδωσαν χαρακτήρα ἔντονα λειτουργικὸ, καθὼς ἐπίσης καὶ μυσταγωγικὸ, ἀφοῦ παράλληλα ἀπέδλεπε καὶ στὴν ὑποδοχὴ τῆς μνήσεως τῶν πιστῶν στὶς ἱερὰς τελετὰς καὶ τίς ἐροτῆς τοῦ ἐκκλησι. ἔτους. Πόσο ἄραγε μπορεῖ νὰ διασφαλίξει: τὸ κήρυγμα τὸ λειτουργικὸ καὶ μυσταγωγικὸ χαρακτήρα του, ὅταν προσφέρεται ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας μακριὰ ἀπὸ τοὺς ναοὺς καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ χρόνο τῆς λατρείας;

Ἄλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν ἀκροατῶν τοῦ κηρύγματος γεννιέται τὸ ἐξῆς ἐρώτημα: Πόσο μπορεῖ νὰ εἶναι καρποφόρο, ὅταν ἀκούεται: κάτω ἀπὸ τίς γνωστὲς συνθήκες, ἔξω ἀπὸ τοὺς τόπους καὶ τὸ χρόνο τῆς λατρείας;

δ) Στὴ σφαῖρα τῆς χριστιανικῆς διδασκῆς ἀνάμεσα στὸν ποιμένα - διδάσκαλο καὶ τὸν πιστὸ - ἀκροατὴ δημιουργεῖται μιὰ ἱερὴ συνάφεια καὶ σχέση. Δὲν εἶναι τυχαίον τὸ ὅτι οἱ ἐκκλησι. ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τοῦ εὐαγγελίου ἀναδεικνύονται μέσα στὴν εὐχαριστιακὴ σύναξη. Ἐκεῖ ὁ λαὸς τοὺς ἀναγνωρίζει. Σφυρηλατοῦνται δεσμοὶ γνωριμίας, ἐμπιστοσύνης καὶ ἀγάπης. Στὴν ὥρα τῆς προσφορᾶς τῆς Εὐχαριστίας διακριθῶν οἱ πιστοὶ - ἀκροατῆς «τίς ὁ λέγων καὶ ποταπός». Βεβαιώνονται γιὰ τὴν ὀρθοδοξία τοῦ φρονήματος καὶ τὴ γνησιότητα τοῦ κηρύγματος τους, «τὴν ὑγιαίνουσα» καὶ «κατ' εὐσέδειαν» διδασκαλία, ὅπως διδάσκει ὁ ἀπ. Παῦλος (Α' Τιμ. 1,10' 6,3' Τίτ. 2,1). Ἡ μετάδοση τοῦ θεοῦ λόγου ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας ἐν πολλοῖς ἐρχεται: ν' ἀνατρέψει αὐτῆς τίς θεσιακὲς πνευματικὲς προϋποθέσεις καὶ νὰ στηριχθεῖ σὲ τεχνικὸς κανόνες μιᾶς ἐπικοινωνίας ποὺ ἀποσκοπεῖ στὸν ἐπιρροασμὸ τῆς μάζας καὶ ποὺ ἀναπόφευκτα μεταβάλλει: τοὺς ἀνθρώπους σὲ παθητικὸς δέκτες.

ε) Ἡ διδασκῆ τῆς Ἐκκλησίας σάν ἔργο εἶναι: πράξη ἐλευθερίας καὶ σάν ἀλήθεια μῆνυμα ἐλευθερίας. «Γνώ-

σεσθε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς» μᾶς εἶπε ὁ Κύριος (Ἰω. 8,32). Ὡς πρὸς θαυμὸ λοιπὸν εἶναι δυνατὸν τὸ ἔργο τοῦτο ν' ἀσκηθεῖ ἐλεύθερα καὶ ἀποδοτικὰ ἀπὸ τὰ μέσα μαζικῆς ἐπικοινωνίας, ὅταν γνωρίζουμε ὅτι τὰ μέσα αὐτὰ πατρωνάζονται ἀπὸ τὸ ἐκκάστοτε πολιτικὸ κατεστημένο, ἐπιρροάζονται ἀπὸ διάφορες σκοτεινὲς δυνάμεις καὶ ρυμουλκοῦνται ἀπὸ τὴν κερδοσκοπικὴ μαγία ἰσχυρῶν οἰκονομικῶν συγκροτημάτων;

Δὲν ἀναφέρομαι στὴν περίπτωσι Ἐκκλησιῶν ποὺ ζοῦν κάτω ἀπὸ ἀθεϊστικὰ καθεστῶτα, οὔτε καὶ στὰ προδλήματα ἐλευθερίας τῆς ἐπικοινωνίας ποὺ θὰ δημιουργηθοῦν ἀπὸ τὴν τηλεκοσμογονία τοῦ προσεχοῦς μέλλοντος, διότι ὁ λόγος θὰ πῆγαινε πολὺ σὲ μακρὸς καὶ δὲν εἶναι κάτι — ποὺ ἐμεῖς τουλάχιστον στὴν Ἑλλάδα — ἀντιμετωπίζουμε ἄμεσα.

Τὸ συμπέρασμα εἶναι: ὅτι, χωρὶς νὰ φτάνομε σὲ μιὰ στείρα ἐχθρότητα, πρέπει: νὰ προφυλαχθοῦμε ἀπὸ τὸν κίνδυνο λατρευτισμοῦ τῶν μαζικῶν μέσων ἐπικοινωνίας. Ἡ ἱστορία τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος ἐρχεται τελικὰ νὰ μᾶς πει πὼς ἡ ἐπιτυχία τοῦ εὐαγγελικοῦ ἔργου σὲ τελευταία ἀνάλυση εἶναι: ὑπόθεση τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι: τῆς ἰκανότητος τῶν ὑπηρετῶν του ἢ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν μέσων ποὺ γιὰ τὴ διάδοσή του χρησιμοποιοῦνται. «Ἐχομεν τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν δοτακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν» (Β' Κορ. 4,7). Αὐτὸ δέβεται σὲ καμιά περίπτωσι δὲν πρέπει: νὰ μᾶς ὀδηγεῖ σὲ ἀδράνεια ἢ πλημμελεῖ ἀσκηση τῆς ἱεροτάτης διακονίας ποὺ ἐπωμιστήκαμε.

4. Τὰ π λ α ῖ σ ι α χ ρ ῆ σ ε ω ς.

Πὼς θὰ χρησιμοποιήσει: ἡ Ἐκκλησία τὰ σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας; Ἀποφασίζοντας νὰ τὰ χρησιμοποιήσομε στὸ ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ, ὀφείλομε νὰ μελετήσομε προσεκτικὰ τίς δυνατότητες ποὺ μᾶς παρέχουν, τίς ποιμαντικὲς μεθόδους ποὺ θὰ μετέλθομε, τοὺς στόχους ποὺ θὰ ἐπιδιώξομε καὶ τίς πολλὰς δυσκολίες — ἀνάλογες μὲ τὴν καταπληκτικὴ ἀποτελεσματικότητά τους — ποὺ τὰ παρακολουθοῦν. Καὶ γιὰ νὰ γίνω πρὸς σαφῆς: Τὰ μαζικὰ μέσα — Τύπος, Ραδιόφωνο καὶ κυρίως ἡ Τηλεόρασις — εἶναι: ἕνας πολὺ πρωτότυπος ἡμιθῶνας ποὺ διαφέρει πολὺ ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ ναοῦ. Προϋποθέτει: εἰδικὲς ἰκανότητες, εἰδικὲς γνώσεις, ἐξειδικευμένους μορφῆς προσφορᾶς τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ κήρυγμα ποὺ προσφέρεται ἀπὸ τὰ μαζικὰ μέσα ἀπευθύνεται: σ' ἕνα καταπληκτικὰ εὐρὸ ἀλλὰ καὶ πολὺ ἰδιότυπο καὶ δύσκολο ἀκροατήριον. Ἡλικία, μόρφωση, κοινωνικὴ κατάστασις, ἰκανότητα ἀντιλήψεως, θρησκευτικὲς πεποιθήσεις, ἔσωτερικὴ διάθεση καὶ πολλὰ ἄλλα διαμορφώνουν ἕνα ἀκροατήριον ἀληθινὸ μωσαϊκόν. Ὅλα αὐτὰ πρακτικὰ μεταφράζονται: στὴν ὑποχρέωσι ἐπισταμένης μελέτης καὶ σθεναρῆς προσημασίας τῆς παρουσίας μας. Ἄς μὴν ξεχάσομε ὅτι ἀπὸ μιὰ κκεῖνη παρουσία μᾶς στὰ μαζικὰ μέσα ἡ ζημιὰ ποὺ δημιουργεῖται εἶναι τεράστια.

Πώς θα προσφέρουμε το εὐαγγελικό μήνυμα μέσω των επικοινωνιακών μέσων; Πρώτον με ἀγάπη. Ὁ πλησιασμός τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου δὲν μπορεῖ νὰ γίνει: παρὰ πᾶν στὴ βάση τῆς ἀγάπης καὶ με πνεῦμα θυσιαστικῆς διακονίας. Ἔτσι: μόνο θὰ μπορέσουμε νὰ τὸν ἐλκύσουμε κοντὰ στὸ Χριστό.

Δεύτερον με ἀπλότητα. Ἡ ἀπλότητα στὸ περιεχόμενο καθιστᾷ τὸ μήνυμά μας εὐληπτο καὶ πειστικό. Καὶ στὸν τρόπο προσφορᾶς καὶ παρουσιάσεως προδικθεῖται εὐμενῶς τοὺς ἀκροατὲς καὶ συντελεῖ στήν πρόθυμη ἀποδοχή του.

Τρίτον: Ἔίναι πολὺ βασικό ὁ κήρυκας τοῦ θεοῦ λόγου νὰ μὴν ξεχνᾷ ποτὲ σὲ ποιά ἐποχὴ βρίσκεται καὶ σὲ ποιούς ἀνθρώπους ἀπευθύνεται. Ἰδιαίτερα ὅταν χρησιμοποιοῦν τὰ μαζικά μέσα ἐπικοινωνίας. Βρισκόμαστε στὸν 20ὸ αἰώνα. Ἀπευθυνόμαστε στοὺς ἀνθρώπους τοῦ 1980. Τὸ μήνυμα τοῦ Θεοῦ ποὺ κοιμίζουμε πρέπει ν' ἀγγίξει: τίς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων. Καὶ θὰ τίς ἀγγίξει: ἂν ἡμεῖς οἱ κοιμιστὲς τοῦ ἔχουμε ζωντανὴ καὶ ἄμεση ἐπαφή με τὰ φλέγοντα θέματα τῆς ἐποχῆς καὶ ἂν μπορούμε νὰ συλλαμβάνουμε με τὸ φωτισμὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τίς πνευματικὲς ἀνάγκες τῶν συγχρόνων ἀνθρώπων, ποὺ θὰ δοῦν καὶ θὰ ἀκούσουν τὸ Εὐαγγέλιο με τὰ μάτια, τὴ γλώσσα καὶ τὴν προδληματικὴ τῆς ἐποχῆς τους.

Κοντὰ στήν ἀγάπη, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴ συγχρονισμένη δομὴ τοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος ἐντελῶς ἀπαραίτητη εἶναι ἡ χαρισματικὴ δύναμη. Σὲ κάθε ἐποχῇ, μὲ προπαντὸς στὴ δική μας καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ μαζικά μέσα, ἡ ἐξαγγελία τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ γίνεται μετὰ «πίστεως καὶ δυνάμεως» (Πράξ. 6,8). Νὰ εἶναι ἀνταύγεια τοῦ πυρὸς τῆς Πεντηκοστῆς. Μαρτυρία ζωῆς. Συγκλονιστικὴ κατάθεση προσωπικῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας, ποὺ θὰ προέρχεται ἀπὸ τὴ μετοχή μας στὴ χαρισματικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν πείρα τῶν Ἁγίων.

Καὶ δυὸ λέξεις γιὰ τὸ περιεχόμενο καὶ τὰ βασικά χαρακτηριστικά ποὺ θὰ πρέπει νὰ διαθέτει τὸ μήνυμά μας. Κήρυγμα εἰδικὰ ἀπὸ τὰ μαζικά μέσα μεταδιδόμενο πρέπει νὰ εἶναι λόγος κεφαλαϊώδης καὶ ρωμαλέος. Προσκλητήριο γιὰ τὴν ἀνεύρεση τῆς ἀληθείας. Χειραγωγία γιὰ τὴν ἀνακάλυψη τοῦ θησαυροῦ τῆς πίστεως. Οὕτε

μὴ φτηνὴ καὶ φορτικὴ ἠθικολογία, οὔτε μιὰ σχολαστικὴ δογματικὴ. Ἄξονα καὶ κέντρο πρέπει νὰ ἔχει τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ: «Ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ ἀνάστασις», ὅπως μᾶς πληροφοροῦν οἱ Πράξεις γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου (Πράξ. 17,18).

Τὰ βασικά χαρακτηριστικά του:

Πρώτον νὰ εἶναι διδλκικό. Ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι τὸ ἀσφαλὲς καὶ κοινῆς ἀποδοχῆς ἔδαφος πᾶνω στὸ ὅποιο θὰ συναντήσουμε τὸ σύγχρονο ἄνθρωπο ποὺ, κουρασμένος ἀπὸ τὸν ιδεολογικὸ καταγιγισμό ποὺ ὑφίσταται καὶ ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὰ διάφορα συστήματα καὶ τίς ἐναλλασσόμενες ιδεολογίες, ὄλο καὶ περισσότερο θ' ἀναζητᾷ τὴν ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ.

Δεύτερον μυσταγωγικό. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος τῆς τεχνοκρατούμενης κοινωνίας αἰσθάνεται ἐπιτακτικὴ τὴν ἀνάγκη ἐνὸς μεταφυσικοῦ ἀνοίγματος στὴ ζωὴ του. Διψᾷ γιὰ δυνατὲς συγκινήσεις. Νοσταλγεῖ τὴν περιπλάνηση σὲ χώρους ἐκστασιακοῦς. Ἔτσι ἐξηγεῖται καὶ ἡ ἀπήχηση ποὺ βρίσκουν οἱ διάφορες ἀνατολικὲς μυστηριακὲς θρησκείες στοὺς σημερινούς ἀνθρώπους καὶ μάλιστα τοὺς νέους. Σὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους τὸ μυσταγωγικὸ κήρυγμα καλεῖται ν' ἀποκαλύψει τὸ θαυμαστὸ κάλλος τῆς ὀρθόδοξης λατρείας καὶ τὴ συγκλονιστικὴ ἐμπειρία τῆς προσωπικῆς συναντήσεως με τὸ Θεό, ποὺ μπορεῖ νὰ δοκιμάσει ὁ ἄνθρωπος μετέχοντας συνειδητὰ στὴ θεία λατρεία ἢ ἀκολουθώντας τὸ δρόμο τῶν νηπτικῶν.

Καὶ τρίτον ἐκκλησιολογικό. Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς μας ὑποφέρει ἀφάνταστα ἀπὸ τὸ αἶσθημα τῆς μοναξιάς, τὴν ἀνασφάλεια καὶ τὴν ἀπομόνωση. Γι' αὐτὸ καὶ λαχταρᾷ τὴν χαρὰ τῆς συντροφικότητας καὶ τὴν ἀγάπη τῆς κοινωνίας. Τὸ κήρυμά μας πρέπει νὰ τοῦ ἀποκαλύψει τὸ μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ τὸν ἐντάξει στὴν ἀληθινὴ κοινωνία τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων. Νὰ τὸν καταστήσει μέλος τῆς μεγάλης οἰκογένειας τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ, ὅπου θὰ μπορέσει νὰ ζήσει τὸ πλήρωμα τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ ν' ἀπολαύσει τὴν ἐνότητα, τὴν ἀδελφότητα καὶ τὴν ἀγάπη στὴν ἐνσωμάτωσή του μαζί με τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους στὸ ἓνα σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρχιμ. ΣΥΜΕΩΝ Π. ΚΟΥΤΣΑΣ

Ἱεροκλήρυξ

ΣΚΟΠΟΙ, ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ, ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ*

Οι απόψεις αυτές έχουν αποκρυσταλλωθεί ως εκπαιδευτικοί σκοποί και επιδιώξεις μας και επαναλαμβάνονται αναλυτικά και με συνέπεια στο πρόγραμμα παιδείας της Ίερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς και τὴν εκπαιδευτικὴν πράξη τῶν Κοινοτικῶν σχολείων.

Κάθε χρόνο, κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τῆς ἐβδομάδος τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, ὁ προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, επαναλαμβάνει τὴν ὑπόσχεση ποὺ περιέλαβε σὲ ἐγκύκλιο γράμμα του μὲ ἡμερομηνία 4 Ἰανουαρίου 1967, ὅτι «τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα, ὡς προπαιδεῖαν καὶ εἰσαγωγὴν εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν παράδοσιν καὶ τὴν μεταλαμπάδευσιν τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδοξίας καὶ τὰ ὑπεστήριξε καὶ τὰ ἐκαλλιέργησε καὶ θὰ τὰ ὑποστηρίξει καὶ θὰ τὰ καλλιερῆ ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ ἐφ' ὅσον αὕτη ὑπάρχει». Διότι, γράφει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, «...ἐξ-ακολουθεῖ ἡ Ἑλληνικὴ τέχνη καὶ ὡς γλυπτικὴ, καὶ ὡς ζωγραφικὴ, καὶ ὡς ἀρχιτεκτονικὴ, καὶ ὡς δράμα, καὶ ὡς μουσικὴ, νὰ παραμένῃ ἡ ὠραιότερα καὶ ἀρτιότερα τέχνη, καὶ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς πραγματικῆς ἀποκάλυψις τοῦ πνευματικοῦ δυναμισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀληθινὴ ἔκστασις διὰ τὸν ἀναζητητὴν τοῦ τελείου.

Ἡ ἑλληνικὴ γλυπτικὴ εἶναι ἡ λεπτοφευστέρα, ἡ ἐκφραστικότερα, ἡ πλέον ἀξιοθαύμαστη. Τὸ μάρμαρον παίρνει ζώη, ζεστασιά, διαφάνεια, αἰθεριότητα, ἐκφρασιν εἰς τὰ χέρια τῶν γλυπτῶν τῆς κλασσικῆς περιόδου.

Ἡ ἑλληνικὴ ζωγραφικὴ ἀφ' ἑτέρου εἶναι συνταριασμός τῶν ζωηροτέρων καὶ συγχρόνως τῶν ἀπαλοτέρων γραμμῶν καὶ χρωμάτων. Ἡ ζωγραφικὴ τῆς Κνωσοῦ π.χ. εἶναι ἡ ζωντανότερα ἀναπαράστασις τῆς αἰσθητικῆς γραμμῆς καὶ τοῦ αἰσθητικῶς ὠραίου, καὶ ἐστάθη ἡ ἔμπνευσις διὰ τοὺς ἀληθινὰ μεγάλους ζωγράφους.

Ἡ ἑλληνικὴ ἀρχιτεκτονικὴ ἔχει ὑλοποιήσει τὸ φῶς. Τὸ ἔκαμε λευκὴ στήλη. Εἶναι ὑλοποιημένον φῶς αἰ στήλαι τοῦ Παρθενῶνος, τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος εἰς τὸ Σούνιον, καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ ὄχι μόνον προκειμένου περὶ τῶν ἀθανάτων, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν θνητῶν. Αἱ πόλεις καὶ αἱ ἀκροπόλεις καὶ αἱ ἀγοραὶ καὶ τὰ γυμναστήρια καὶ αἱ σχολαὶ ἀποτελοῦν ἀφθαστον ἀρχιτεκτονικὴν.

Ἡ ἀρχαία τραγωδία, τέλος, ἡ ποίησις, τὸ δράμα, ἡ κωμῶδία, τὸ εἰδύλλιον, ἡ ἀθλητικὴ παιδιὰ, τὸ ἄσμα, ὁ χορὸς, ἡ ἀπαγγελία, ὅλα εὐρίσκουν τὴν μεγαλειωδέστεραν ἐκφρασιν τῶν εἰς τὸ θέατρον καὶ εἰς τὸ στάδιον, τὰ ὁποῖα ἐφιλοτέχνησεν ἡ ἑλληνικὴ ἀρχιτεκτονικὴ.

Γενεαὶ ὀλόκληροι Ἑλλήνων ἤκουσαν τὴν σοφίαν καὶ τὰ ὠραιότερά της ἀποφθέγματα καὶ ἐφρονηματίσθησαν εἰς τὸ θέατρον, εἰς τὰς Ὀλυμπιάδας, εἰς τὰ Παναθήναια καὶ τὰ ἄλλα «μυστήρια».

Διότι θὰ ἔπρεπεν —γράφει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος— αἱ ἰδικαὶ μας γενεαὶ τῶν Ἑλληνοαμερικανῶν νὰ στερηθοῦν τὰ δῶρα τῆς ἑλληνικῆς τέχνης ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω μορφάς της; Διὰ τὴν νὰ μὴ καλλιερῆθῇ ἡ διανόησις καὶ ἡ καλαισθησία καὶ ἡ ψυχὴ τῶν παιδιῶν μας ἐπάνω εἰς τὰ ἀσύγκριτα αὐτὰ πρότυπα τῆς ἑλληνικῆς ἀκμῆς, τοῦ ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ; Ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ ζωγραφικὴ, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ τὸ θέατρον, ἡ τραγωδία καὶ ἡ κωμῶδία, ἡ ποίησις καὶ ὁ πεζὸς λόγος, ἡ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ καλλιέργεια εἶναι κληρονομία μας. Νὰ τὰ ἀπαρνηθῶμεν ὅλα αὐτά, διὰ τὸν λόγον ὅτι συμβαίνει νὰ εἶναι ἀρχαία ἡ ἑλληνικὴ; Ἀλλὰ δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς δύο λόγους τὰ ἐπιζητεῖ καὶ σήμερον ἀκόμη ὁ καλλιερῆμενος ἄνθρωπος καὶ κόσμος τόσον εἰς τὴν Ἑυρώπην, ὅσον καὶ ἐδῶ.

Ἀλλὰ καὶ ὁ ὁμογενειακὸς Τύπος, οἱ ἑλληνικοὶ σταθμοὶ τῆς τηλεοράσεως, τὰ ἑλληνικὰ ραδιοφωνικὰ προγράμματα καὶ ἀκόμα οἱ ἱερεῖς μας καὶ οἱ διδάσκαλοι, οἱ κοινοτικοὶ καὶ ἄλλοι παράγοντες τῆς ὁμογενείας καὶ οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν μας, χωρὶς καμμιὰ ἐξαίρεση, ὅλοι μαζί καὶ καθένας χωριστὰ στὸ χῶρον ποὺ κινεῖται καὶ σύμφωνα μὲ τὴ φύση καὶ τὴν ἔκτασιν τῆς ἰδιαιτέρας του ἀποστολῆς ἐρμήνευσαν μὲ τὸ ἴδιο πνεῦμα τὴν ἑλληνικὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ ἐβοήθησαν καὶ ἐξασκοῦσθαι νὰ βοηθοῦν κάθε προσπάθεια πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὄρων - προϋποθέσεων —ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν— ποὺ χρειάζονται γιὰ τὸ ὑψηλὸν ἔργον τῆς διαμορφώσεως Ἑλληνοχριστιανικοῦ ἤθους, συμπεριφορᾶς καὶ ζωῆς, ποὺ ὀνομάζουμε Ἑλληνοχριστιανικὴν ἢ Παιδείαν.

* * *

Κατὰ τὴν ἱστορικὴν πάντως ἐξελικτικὴν διαδρομὴν τῆς ὁμογενείας στὸν Ἀμερικανικὸν χῶρον δὲν ἔλλειψε

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 403 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 20 τεύχους.

δ δ ι α λ ο γ ο ς. Όχι βέβαια τόσο στην περιοχή της φύσεως και τών σκοπών της Έλληνοχριστιανικής παιδείας όσο στην περιοχή της αναγνωρίσεως και της εκτιμήσεως της προσπαθείας που έχει καταβληθεί και εκ μέρους της Αρχιεπισκοπής, αλλά ακόμα και τών συλλόγων και οργανώσεων και του ελληνικού κράτους για την υλοποίηση τών σκοπών της έλληνοχριστιανικής παιδείας, όπως τούς όρισαμε πιο πάνω. Ο διάλογος αυτός έφερε αποτελέσματα όταν στάθηκε ψηλά και έχασε την αξία του και τη δημιουργική του γονιμότητα, όταν υποβιβάσθηκε σε αδιαφώτιστο συναισθηματισμό και ούτοπιστικό συνονθύλευμα λέξεων.

Σ' ένα δημιουργικό διάλογο είναι σωστό να ξεκινήσουμε από τις έξις αναγνωρίσεις:

α) Σύμφωνα με τόν Πατριαρχικό και Συνοδικό Τόμο του Οικουμενικού Πατριαρχείου (17 Μαΐου 1922) «... αί ανά την Άμερικήν Βόρειόν τε και Νότιον Όρθόδοξοι παροικίαί, ασύντακτοι τέως και ασυγκρότητοι, έστι δι' όπου και έν αποκλίσει από της παραδεδομένης υπό τών πατέρων κανονικής τάξεως διατελοῦσαι, εκρίθησαν δεόμενα εκκλησιαστικής νομοθετικής προνοίας, προς τό πάντα ευσχημόνως και κατά τάξιν γίνεσθαι». Και γι' αυτό συγκροτούνται «εις μίαν Έκκλησιαστικήν Έπαρχίαν», «τίτλον μέν Αρχιεπισκοπής φέρουσαν», «έν εξαρτήσει δε κανονική από του Άγιωτάτου Πατριαρχικού και Άποστολικού θρόνου ως μιά της αυτού Μητροπόλεως διατελοῦσα».

β) Η Αρχιεπισκοπή εκτείνεται σήμερα στις Ηνωμένες Πολιτείες, τόν Καναδά και τη Νότιο Άμερική και αποτελείται από 530 κοινοτικά συγκροτήματα με σκοπό την εξυπηρέτηση τών θρησκευτικών, τών κοινωνικών, τών εκπαιδευτικών, τών πολιτιστικών και φιλανθρωπικών αναγκών τών μελών της.

γ) Τα κοινοτικά συγκροτήματα της Ίερᾶς Αρχιεπισκοπής Βορείου και Νοτίου Άμερικής εποπτεύονται και καθοδηγούνται από την Κεντρική Ύπηρεσία (Άρχιεπισκοπή), και διατηρούν δημοκρατικό τρόπο διοικήσεως. Έπομένως, ή ποιότης τών κατά τόπους κοινοτικών προγραμμάτων είναι ανάλογη προς τό είδος της καθοδηγήσεως που λαβαίνουν από την κεντρική τους ύπηρεσία, τις τοπικές οικονομικές δυνατότητες τών μελών, τη δημογραφική τους κατανομή, την ποιότητα και την εκπαίδευση τών αϊρετών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

δ) Στο χώρο κάθε κοινοτικού συγκροτήματος προσφέρεται και εξασφαλίζεται ή διά βίου παιδεία της ομογενείας υπό την μορφή της θρησκευτικής Λατρείας, Κατηχήσεως, Διδασκαλίας της Έλληνικής γλώσσας και πολιτισμού, πολιτιστικής επιμορφώσεως, φιλανθρωπίας και κοινωνικής εξυπηρέτησεως.

Και πιο συγκεκριμένα:

— Για τη θρησκευτική Λατρεία έχουν οικοδομηθεί και μετασκευασθεί οικιοι Λατρείας σε πρότυπα της ορθόδοξου Έκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής και έχουν εικονογραφηθεί κατά την ελληνική ορθόδοξο αϊγογραφική παράδοση.

— Για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και της ελληνικής πολιτιστικής ιστορίας οικοδομήθηκαν σχολικά κτίρια και διαμορφώθηκαν σχολικοί τύποι όπως: Άπογευματινά σχολεία, Ημερήσια Έλληνοαμερικανικά σχολεία, Νηπιαγωγεία, τάξεις εφήβων κτλ. Οι σχολικοί αυτοί τύποι είναι δημιούργημα τών τοπικών σχολικών αναγκών κάθε κοινότητας και καθορίζονται σύμφωνα με τόν αριθμό τών μελών, την τοπική δημογραφική τους διανομή και τό Άμερικανικό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Έπομένως, οι σχολικοί αυτοί τύποι δεν μπορεί να αντιστοιχούν ακριβώς προς τούς εκπαιδευτικούς τύπους του σχολικού συστήματος της Ελλάδας.

— Η Διεύθυνση της Έλληνικής Παιδείας της Ίερᾶς Αρχιεπισκοπής εξέδωσε αναλυτικά προγράμματα για όλους τούς σχολικούς τύπους και διδακτικά βιβλία για τη διδασκαλία της Έλληνικής γλώσσας και πολιτισμού για τα παιδιά που έχουν γεννηθεί στην Άμερική και βασισμένα στη σύγχρονη παιδαγωγική έρευνα.

— Για την Κατηχητική διδασκαλία έγιναν προγράμματα και εκδόθηκαν τα κατάλληλα βιβλία.

— Για την εκπαίδευση του κλήρου με την απαραίτητη μόρφωση για μιά πολυδιάστατη πνευματική άποστολή μέσα στο Άμερικανικό περιβάλλον ιδρύθηκε αξιόλογη Θεολογική Σχολή ισότιμη με τις θεολογικές σχολές της χώρας και με τις πανεπιστημιακές θεολογικές σχολές της Ελλάδας.

— Για την εκπαίδευση διδασκαλισσών με έννημέρωση στο εκπαιδευτικό μας πρόγραμμα και τα προβλήματα ψυχολογίας τών παιδιών της ομογενείας λειτούργησε ή παιδαγωγική Άκαδημία του Άγίου Βασιλείου και από του τρέχοντος έτους λειτουργεί ειδικό Τμήμα μετεκπαιδύσεως διδασκαλισσών εξ Ελλάδος στο Έλληνικό Κολλέγιο της Ίερᾶς Αρχιεπισκοπής.

— Για την επιμόρφωση του διδακτικού προσωπικού τών σχολείων μας λειτουργούν στίι έπισκοπικές περιφέρειες Φροντιστήρια εκπαιδευτικής έννημερώσεως. Επίσης κάθε χρόνο και κατά τα τελευταία όκτώ χρόνια λειτουργεί ένα τέτοιο Φροντιστήριο στην Ελλάδα, διαρκείας τριών εβδομάδων με τη συνεργασία και έξοδα του Έλληνικού Ύπουργείου Παιδείας.

— Για την καλλιέργεια σε όσο τό δυνατόν περισσότερα παιδιά της ομογενείας τών πνευματικών τους δεσμών με την Ελλάδα ιδρύθηκε στην Ελλάδα, κοντά στο Βαρθολομίο της Ηλείας, τό Ίονικό χωριό.

— Με τη συνεργασία των Εκπαιδευτικών Αρχών της Πολιτείας της Νέας Υόρκης και των εκπαιδευτικών αρχών της πόλεως της Νέας Υόρκης έπετεύχθη η ίσοτιμία της Νεοελληνικής προς τις άλλες διδασκόμενες στα Αμερικανικά σχολεία ξένες γλώσσες (Ισπανική, Γαλλική, Γερμανική) και τα παιδιά της όμογενείας έχουν την ευκαιρία να λάβουν μέρος κάθε χρόνο σε ακαδημαϊκές εξετάσεις (Regents) και μπορούν να πάρουν μαθήματα ελληνικής γλώσσας σε Αμερικανικά Γυμνάσια στα όποια εισηχθη ή διδασκαλία της Νεοελληνικής.

— Το Έλληνικό Υπουργείο Παιδείας έχει αναγνωρίσει ως συντάξιμη την ύπηρεσία των κατά κύριο επάγγελμα εκπαιδευτικών, που ύπηρετούν στο σχολικό μας σύστημα και έχει χορηγήσει συντάξεις σε 75 περίπου παλαιμάχους εκπαιδευτικούς.

— Με το διορισμό Συμβούλου Εκπαιδύσεως στο Γενικό Έλληνικό Προξενείο της Νέας Υόρκης και τριών εκπαιδευτικών Συμβούλων στον Καναδά, η Έλληνική Πολιτεία ενημερώνεται σωστά στα εκπαιδευτικά μας θέματα και έτσι μπορεί να προσφέρει την εμπειρία της και τη θετική συμβολή της για τη σωστή τους αντιμετώπιση.

— Για την έξασφάλιση της προστασίας σε παιδιά διαλελυμένων οικογενειών της όμογενείας λειτουργεί η Ακαδημία του Αγίου Βασιλείου και για την προστασία της γεροντικής ηλικίας το Γηροκομείο του Αγίου Μιχαήλ.

— Η φιλανθρωπία και η κοινωνική περίθαλψη ασκοούνται με τα Τμήματα της Φιλοπτώχου Αδελφότητος.

* * *

Οί αναγνωρίσεις αυτές οδηγούν σ' ένα διάλογο που μπορεί να μās κάνει γνωστές τις περιοχές τις όποιες δέν καλλιεργήσαμε καθόλου ή για την καλλιέργεια των όποιων δέν κοπιάσαμε όσο έπρεπε. Μπορεί, ίσως, σ' ένα τέτοιο διάλογο:

α) Να θρούμε έλλειψη εθρείας συμμετοχής των διανοουμένων της όμογενείας στο πνευματικό έργο που επιτελείται στον κοινοτικό χώρο. Γιατι οί περισσότεροι από τους διανοουμένους μας κάτω απ' την επιρροή ίσως του σύγχρονου σεκιουλαρισμού έκρυψαν το τάλαντό τους στη γη και το λυχνάρι τους κάτω απ' τον μύδιο. Υπάρχουν θέβαια έξαιρέσεις, αλλά είναι γεγονός ότι οί πνευματικές επιδιώξεις του Αμερικανικού Έλληνισμού δέν έχουν τύχει εθρείας συμπαραστάσεως από μέρος της τάξεως των διανοουμένων της όμογενείας. Κατά συνέπεια ή επί του κοινοτικού επιπέδου διεξαγωγή του πνευματικού έργου άφέθηκε να γίνει υπόθεση της καλοπροαίρετης διάθεσης κοινοτικών παραγόντων, οί όποιοι δέν έχουν πάντοτε την προετοιμασία που χρειάζεται για τη σωστή του εκτί-

μηση και διαχείριση. Έτσι, συμβαίνει πολλές φορές πάρα πολύς χρόνος και δραστηριότητας να επενδύονται στην προσπάθεια συγκεντρώσεως χρημάτων και οικοδομήσεως κτιρίων και τα εκπαιδευτικά προγράμματα να μην τυχαίνουν της προσοχής, έξεξεργασίας και ύποστηρίξεως που χρειάζονται.

β) Το μεγάλο Κεφάλαιο, ιδιαίτέρως το εφοπλιστικό Κεφάλαιο, εκτός πάλι έξαιρέσεων, έμεινε άσυγκίνητο προς τις πνευματικές επιδιώξεις της όμογενείας. Ό,τι ως τώρα πραγματοποιήθηκε και δ,τι άκόμα πραγματοποιείται, Οίκοι Λατρείας, σχολικά κτίρια, αίθουσες κοινωνικής άναστροφής κτλ. άντιπροσωπεύουν και συντηρούνται από τον ιδρώτα των βιοπαλαιστών της όμογενείας.

γ) Η Έλληνική Πολιτεία μόλις τα τελευταία χρόνια έδειξε ενδιαφέρον για τα εκπαιδευτικά θέματα της όμογενείας Αμερικής. Η όμογένεια έν τώ μεταξύ κάτω απ' την πνευματική καθοδήγηση της Εκκλησίας άνδρόθηκε σε ύπολογίσιμη πνευματική, πολιτιστική και πολιτική δύναμη στην πολυεθνική κοινωνία της Αμερικής χωρίς καμμία βοήθεια από την Έλληνική Πολιτεία. Αποκτήσε δική της φυσιογνωμία με δική της μοίρα και προορισμό.

Το εκπαιδευτικό της Σύστημα δέν άποτελεί προέκταση του εκπαιδευτικού Συστήματος της Ελλάδας και δέν κατανοείται σωστά άν μετρίεται με τα μέτρα και σταθμά, που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση των επιδιώξεων και άποτελεσμάτων του Έλληνικού Συστήματος Παιδείας.

Άλλά είναι τόσα πολλά που ένας σοβαρός διάλογος μπορεί να φέρει στην επιφάνεια και χρειάζόμαστε μια άλλη ευκαιρία για την έντόπισή τους.

Άξιότιμοι Κύριοι,

Όσοι απ' τους παππούδες μας, τους πατέρες μας και μās τους ίδιους ξεκινήσαμε για διαφόρους λόγους ό καθέννας απ' τα πατρικά χώματα για να χτίσουμε τη ζωή μας στο Νέο Κόσμο, φέραμε μαζί μας το *ί ε ρ ό π υ ρ*, την πνευματική μας κληρονομία, τα Έλληνοχριστιανικά Γράμματα, τη θρησκεία, την ελληνική γλώσσα, τις ευγενικές μας εθνικές και οικογενειακές παραδόσεις. Το ιερό αυτό πύρ καιεί σήμερα στο βωμό της Εκκλησιαστικής Κοινότητας. Η ζεστασιά του είναι άπαραίτητη για την έξασφάλιση της πνευματικής υγείας και τη δική μας και των παιδιών μας. Αν χάσουμε τη ζεστασιά αυτή θα θρούμε τον πνευματικό θάνατο, που είναι πιο όδυνηρός απ' το σωματικό. Κι αυτόν δέν τον εύχομαι σε κανένα.

EMMANOYTHA XATZHEMMANOYTHA

Διευθυντής Παιδείας

Άρχιεπισκοπής Βορείου και Νοτίου Αμερικής

Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γ Ν Ω Μ Ο Λ Ο Τ Η Σ Ι Σ

ΕΦΕΣΙΣ ΚΛΗΡΙΚΟΥ Ή ΜΟΝΑΧΟΥ
ΚΑΤ' ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΥ
ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

Εκ του συνδυασμού των άρθρων 12, 13, 17 και 133 του ν. 5383) 32 «περί εκκλησιαστικών δικαστηρίων και της πρό αυτών διαδικασίας», ως τα άρθρα ταυτα τελικώς αντιστοίχως αντικατεστάθησαν υπό των άρθρων 4, 5, 7, 15 του νόμου 898) 43 και ισχύουσι: κατά τα σαφώς οριζόμενα δι' άρθρου 44 παρ. 1 του ν. 590) 77 «περί του Κατάστατικού Χάρτου της Εκκλησίας της Ελλάδος», ο καταδικασθείς υπό του Επισκοπικού Δικαστηρίου ως και υπό του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, κατόπιν διαδιδάσεως της υποθέσεως υπό του Επισκοπικού Δικαστηρίου, εις πρώτον βαθμόν Κληρικός, δύναται να εκκαλέση την κατ' αυτού απόφασιν ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου ή ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου των άρθρων 13 και 14 του ν. 5383) 32, ως ταυτα αντικατεστάθησαν τελικώς υπό των άρθρων 4 και 5 του ν. 898) 43.

Ειδικότερον δι' άρθρου 133 του ν. 5383) 32, ως ισχύει: μετά την υπό του άρθρου 7 του ν.δ. 1714) 42 τροποποίησιν και την υπό του άρθρου 15 του ν. 898) 43 τελικήν του αντικατάστασιν, ορίζεται ότι εις τον καταδικασθέντα υπό του Επισκοπικού Δικαστηρίου Κληρικόν εις άργίαν «πέραν των 6 μηνών» επιτρέπεται ή έφεσις ενώπιον του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, «ό δε υπό του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου καταδικασθείς πρωτοδικώς έρήμην ή κατ' αντιμωλίαν δύναται να εκκαλέση την κατ' αυτού απόφασιν ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου».

Εκ των, διά μιας περιόδου, ως άνω οριζομένων υπό του άρθρου 133 του ν. 5383) 32, καθορίζεται πότε ή πρωτοδικώς καταγνωσθείσα εις κληρικόν ποινή της άργίας είναι έφεσιμος και ποία είναι τα άρμόδια Συνοδικά δικαστήρια διά την εκδίκασιν της έφέσεως. Διά των, μετά το κόμμα, εις το κείμενον και έν συνεχεία προς τα πρό του κόμματος, εις το τέλος τθειμένα εις το άρθρον 133 του νόμου, ορίζεται ότι ή πρωτόδικος απόφασις του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου ενώπιον του όποιου διεδιδάσθη υπό του Επισκοπικού Δικαστηρίου προς εκδίκασιν ή κατά κληρικού κατηγορία, εκκαλείται ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, πάντοτε όμως, διά την ταυτότητα του λόγου, έφ' όσον διά της απόφασεως του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, ό Κληρικός κατεδικάσθη εις πρώτον βαθμόν εις τάς οριζο-

μένας ποινάς, τάς όποιάς ό νόμος ορίζει διά το έπιτρεπτόν της έφέσεως των αποφάσεων του Επισκοπικού Δικαστηρίου.

Η, κατά πρόδηλον παρερμηνείαν των, εις το τέλος του άρθρου 133 του νόμου, άποψις ότι ό εις πρώτον βαθμόν καταδικασθείς «εις οίανδήποτε ποινήν» κληρικός υπό του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου δύναται να εκκαλέση την κατ' αυτού απόφασιν ενώπιον του Δευτεροβαθμίου Δικαστηρίου, είναι άντικρυς αντίθετος και προς την γραμματικήν έρμηνείαν του άρθρου του νόμου ως και προς την λογικήν του δικαίου και προς το κοινόν περί δικαίου αίσθημα. Κατά την άποψιν ταύτην, ό εις άργίαν καταδικασθείς υπό του Επισκοπικού Δικαστηρίου διά να έχη δικαίωμα έπανακρίσεως της υποθέσεώς του παρά Δικαστών άνωτέρου βαθμού ή άλλων Δικαστών έκτός των συμπραξάντων εις την έκδοσιν της απόφασεως, ό νόμος άπαιτεί καταδίκην του εις άργίαν «πέραν των 6 μηνών», (κατά τον νόμον ή καταδίκη εις άργίαν 6 μηνών υπό του Επισκοπικού δικαστηρίου δέν παρέχει εις τον καταδικασθέντα δικαίωμα έφέσεως) ενώ ό καταδικασθείς υπό του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου, ενώπιον του όποιου, κατ' έφαρμογήν του άρθρου 12 του νόμου, διεδιδάσθη υπό του Επισκοπικού δικαστηρίου ή εκδίκασις της κατ' αυτού κατηγορίας κληρικός, δικαιούται δήθεν να έφεσιθάλη την κατ' αυτού πρωτόδικον απόφασιν του Πρωτοβαθμίου Συνοδικού Δικαστηρίου πάντοτε και άνεξαρτήτως καταγνωσθείσης ποινής, πράγμα το όποιον καταδήλως ούδέ διενοήθη ό νομοθέτης του άρθρου 133 του ν. 5383) 32.

Τό ότι ό νομοθέτης ήθέλησεν όπως έφεσιμοί είναι ούχι πάσαι αι πρωτόδικαι αποφάσεις αλλά αποκλειστικώς και μόνον αι καταδικάσασαι εις οριζομένας υπό του νόμου ποινάς, μαρτυρείται και εκ των τροποποιήσεων του άρχικού άρθρου 133 του ν. 5383) 32, διά του όποιου, ως είχεν άρχικώς, έφεσιμος ήτο ή καταδικαστική ποινή εις άργίαν έφ' όσον ήτο μεγαλυτέρα των 2 μηνών.

Τό άνωτέρω άρθρον, τροποποιηθέν υπό του άρθρου 7 του Ν.Δ. 1714) 42 αντικατεστάθη τελικώς υπό του άρθρου 15 του ν. 898) 43 ορισθέντος ότι έφεσιμοί είναι αι πρωτόδικαι καταδικαστικαι αποφάσεις εις άργίαν «πέραν των 6 μηνών».

Ούτως ό νομοθέτης, διά των τροποποιήσεων των άρχικώς οριζομένων δι' άρθρου 133 του νόμου, σαφέστατα έξεδήλωσε την θέλησίν του όπως έφεσιμοί είναι όχι αι έλαφραι ποιναι άργίας μέχρι 2 μηνών αλλά αι πρωτό-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«'Εν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ».

Ὁ πανελλήνιος πανηγυρικός ἐορτασμός τῆς συμπληρώσεως ἑσσαράκοντα εἰσὼν ἀπὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940 ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν συμπληρώσασαν τὸ πέμπτον ἔτος τῆς ἐκδόσεώς της λαμπρὰν ἔφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἵνα ἀφιερῶσθαι δύο δλοκλήρους σελίδας εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ ἔπος τοῦ 1940.

Τὸ πνεῦμα τῆς συμμετοχῆς ταύτης εἶχεν ἐκφρασθῆν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1940 Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χρυσοστόμου, ὅστις ἐν διαγγέλματι αὐτοῦ πρὸς τὸ Χριστοπρόνομον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐτόνισεν ἐπιγραμματικῶς τὰ ἐξῆς: «... Ἡ Ἐκκλησία εὐλογεῖ ὅπλα τὰ ἱερὰ καὶ πέποιθεν ὅτι τὰ τέκνα τῆς παιδείδος εὐπαιδοῦν εἰς τὸ κέλευσμα Ἀυτῆς καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ σπεύσουν ἐν μιᾷ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ, νὰ αγωνισθοῦν ὑπὲρ θωμῶν καὶ ἐστιῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τιμῆς καὶ θὰ συνεχίσουν, οὕτω, τὴν ἀπ' αἰῶνων πολλῶν ἀδιάκοπον σειρὰν τῶν τιμῶν καὶ ἐνδόξων ἀγῶνων καὶ θὰ προτιμήσουν τὸν ὠραῖον θάνατον ἀπὸ τὴν ἀσχημον ζωὴν τῆς δουλείας. Καὶ μὴ φοβώμεθα ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα, τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι... Ἐπιρροίωμεν ἐπὶ Κύριον τὴν μερίων ἡμῶν καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι βοηθὸς καὶ ἀντιλήπτορ ἐν τῇ ἀμύνη κατὰ τῆς ἀδίκου ἐπιθέσεως τῶν ἐχθρῶν. Οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ γενναίᾳ καὶ ἀνδρείᾳ ἡμῶν μεγαλυνθήσομεθα».

Ὅτι τὸ διάγγελμα τοῦτο εὐρίσκειτο ἐν συνηχῆσει πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ ἀποδεικνύε-

ται ἐκ τοῦ ὅτι, ὡς ἐτιμολογῆται προσφάτως ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ συγγραφέως κ. Γεωργίου Ρούσου, οἱ Ἕλληνες «πολεμοῦσαν σι' ὄνομα τῆς Παναγίας. Ἄν καὶ βοηθῆσε σημαντικὰ τὶς νίκαις τῶν φαντασμάτων μας ἦσαν ἕνα βαθὺ θρησκευτικὸν αἶσθημα ποῦ τοὺς κατεῖχε καὶ ἐκδηλωνόταν στὸ μέτωπο».

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ θρησκευτικότης αὐτῆς ὑπερδυναμίζετο ὑπὸ τῶν στοιρικῶν φροντίδων τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας διὰ τὰ ἀγωνιζόμενα τέκνα της. Αἱ φροντίδες αὗται ἐξεδηλοῦντο εἴτε ἐν τῇ ζωῇ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων διὰ τῆς δόσεως τῶν στρατιωτικῶν ἱεροῶν, εἴτε ἐν τοῖς μετόπισθεν διὰ τῆς «Προνοίας Στρατευμένων», ἐν τῇ ὁποίᾳ τότε διηκόνησεν ὡς διάκονος καὶ ὁ σημερινὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Διεθνῆς χριστιανικὴ ἀλληλεγγύη.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἀξιολογώτατον ὑπῆρξε καὶ τὸ γεγονός, ὅτι τὸ 1940 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μόλις ἐξεδηλώθη ἡ φασιστικὴ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Ἑλλάδος, κατήγγειλε τὴν ἐγκληματικὴν αὐτὴν ἐνέργειαν εἰς τὰς Χριστιανικὰς Ἐκκλησίας τῆς Οἰκουμένης καὶ ἐξήτησε τὴν συμπαράστασίν των εἰς τὸν δίκαιον ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ καταγγελία αὕτη ἐτόνιζε, πρὸς τοὺς ἄλλοις, πρὸς τοὺς ἀποδέκτας της τὰ ἐξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πέποιθεν, ὅτι ὅλοι κατὰ τὸν νόμον τῆς τῶν μελῶν τοῦ αὐτοῦ αἵματος κοινωνίας καὶ ἀλληλεγγύης... θὰ λογισθῆτε, ὅτι ἡ γενομένη ἐπίθεσις εἶναι ἀνατροπὴ θείων καὶ ἀνθρωπίνων νόμων καὶ τυραννὶς καὶ ὕβρις κατὰ τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων. Παρα-

δικοὶ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις διὰ τῶν ὁποίων καταγγίσκεται ἡ βαρύτερα ποινὴ ἀργίας «πέραν τῶν 6 μηνῶν», ἤτοι τριπλασίᾳ τῆς ἀρχικῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω δριζομένης τῶν 2 μηνῶν.

Κατὰ ταῦτα ἐφ' ὅσον, μετὰ διαδίδασιν τῆς ὑποθέσεως ὑπὸ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, τὸ ἐπιληφθὲν τῆς ἐκδικάσεως εἰς πρῶτον βαθμὸν Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, καταδίκασε τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας τῶν 2 μηνῶν, ἤτοι ποινὴν μὴ ἐφέσιμον ἐκ τοῦ νόμου, ὁ ἐφεσείων δὲν δικαιοῦται νόμῳ νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν εἰς ἄλλορ του πρωτόδικον ἀπόφασιν, ὡς δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκκαλέσῃ τὴν πρωτόδικον ἀπόφασιν τοῦ Ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου, ἐάν τοῦτο ἐπιλαμβανόμενον κατ' οὐσίαν τῆς ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως τὸν καταδίκασεν εἰς τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας τῶν 2 μηνῶν.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ὡς ἔχει ἀποφανθῆ τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 36 τοῦ 1975 ἀποφάσεως, τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια δὲν εἶναι Δι-

καστήρια ὡς τὰ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος προβλεπόμενα καὶ νὰ Δικαστήρια καὶ δὲν ἐφαρμόζονται εἰς ταῦτα, οὔτε αἱ περὶ τῶν κοινῶν Δικαστηρίων συνταγματικαὶ διατάξεις, οὔτε αἱ περὶ τούτων διατάξεις τῶν εἰδικῶν νόμων, τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα εἶναι σύμφωνα καὶ πρὸς τὰ δι' ἄρθρου 489 τοῦ Κώδικος Ποινικῆς Δικονομίας εἰδικῶς δριζόμενα.

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ ἄρθρον 139 τοῦ ν. 5383) 32 τὸ ἀρμόδιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἐκκαλοῦντος, ἐξετάζει τὸ τύποις παραδεκτὸν τῆς ἐφέσεως.

Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ προειρημένα, ἡ ἐφεσις κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. ... ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου δὲν εἶναι νόμῳ ἐπιτρεπτή, τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν Δικαστήριον, κρῖνον κατὰ τύπους ἀπαράδεκτον τὴν ἐφεσιν δέον νὰ ἀπορρίψῃ ταύτην ἄνευ ἐτέρας ἐρεῦνης καὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν ἐκκαλοῦντα εἰς τὰ ἔξοδα τῆς κατ' ἐφεσιν διαδικασίας.

(19.8.1980).

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΛΙΑΛΙΟΣ

καλεῖ δὲ νὰ ἀναλάβητε ζῆλον Χριστοῦ καὶ διαμαρτυρηθῆτε καὶ κινήθητε καὶ κινήσητε τοὺς λαοὺς ὑμῶν ἀξίως τοῦ ἀδικήματος, ἵνα μάθωσι πάντες ὡς κοινὸν ἐχθρὸν νὰ νομίζωσι τὸν ἄσπαρα καὶ νὰ προΐστανται τῶν ἀδικουμένων καὶ νὰ ἀμύωνται ὑπὲρ τῶν αἰωνίων καὶ ἀκαταλύτων τῆς χριστιανικῆς θρησκείας ἀληθειῶν, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐλευθερίας, ἀληθείας καὶ ἀγάπης, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανε καὶ τὰς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας τῆς Οἰκουμένης φρουροῦς αὐτῶν, ὡς καὶ τοῦ ὅλου χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ παρέστησαν».

Ὡς ἡ Ἱστορία μαρτυρεῖ, ἡ καταγγελία αὕτη ἔσχεν εὐρυτάτην ἀπήχησιν εἰς πολλοὺς ἐκπροσώπους τοῦ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς χριστιανικοῦ κόσμου, ὅστις ποικιλοτρόπως ἐξεδήλωσε τὴν συμπάρασίν του πρὸς τὸν ὑπὲρ θωμῶν καὶ ἐσσιῶν ἀγωνιζόμενον ἑλληνικὸν λαόν.

Διὰ τὴν διάπλασιν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἐν ἐγκυκλίῳ ἀναγνωσθείσῃ εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, προβάλλων τὸν θεσμόν τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, ἐτόνισε πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὅτι «ἡ πίστις καὶ τὸ Ἐδαγγέλιον δὲν εἶναι ζημιὰ, ἀλλὰ ὠφέλεια. Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ ἄγιοι Πατέρες καλοῦν τὸν ἄνθρωπον σὲ μιὰ «κατὰ φύσιν» καὶ «κατὰ Χριστόν» ζωὴν. Σὲ μιὰ χαροποῦ ἀντιμετώπιση τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς ζωῆς του». Δι' αὐτὸ «τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς Ἐκκλησίας μας καλοῦνται ἐφέτιος νὰ συμβάλουν θετικὰ πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή. Νὰ κατανοήσουν τὴν σύγχρονη παιδικὴ καὶ νεανικὴ ψυχολογία, νὰ δεχθοῦν τὰ ὄγια στοιχεῖα τῶν νεανικῶν ἐφέσεων καὶ δραματισμῶν καὶ νὰ βοηθήσουν στὴ δημιουργία, βάσει τῶν ἀρχῶν τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας, ἐνὸς σωστοῦ καὶ ὀγιοῦς κοινωνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος».

Ὡς ἄριστον σχόλιον εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ θεωρηθῆ σημεῖωμα ἐσπερινῆς ἀθηναϊκῆς ἐφημερίδος, ἐν τῷ ὁποίῳ τονίζονται τὰ ἑξῆς: «Ἐἴμεθα μὲ τὸ μέρος ἐκεῖνον, ποὺ δὲν θεωροῦν τὸ Κατηχητικὸ ὡς ὀπισθοδρομικὸ θεσμό, ἀλλὰ ἀντίθετα πιστεύουμε στὴν ἀναγκαιότητά του γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ διάπλαση τῆς ἑλληνικῆς νεότητος».

Εὐγγλωττος καὶ δικαία καταγγελία.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρυτιῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος ἀπηύθυνε ἀνοικτὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατακρίνεται «ἡ παθητικὴ στάση τῆς Πολιτείας ἐναντι αὐτῶν ποὺ ἐπιχειροῦν συστηματικὰ τὸ διασπορῆ τοῦ ἱεροῦ».

Χαρακτηριστικῶς ὁ Σεβασμιώτατος λέγει τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει αὐτὴ τὴν ὄψη ποὺ ἐμφανίζονται στὸν Τύπο καὶ στὸ Θέατρο τελενταῖα οἱ ἐχθροὶ τῆς. Καὶ ὅπως ἡ Πολιτεία ἀνέχεται νὰ προπηλακίζονται καὶ νὰ διασφραζονται δημόσια ὄχι μόνον θεομοὶ ἱεροί, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκπρόσωποί τους, οἱ ὁποῖοι

ἂν μὴ τι ἄλλο τουλάχιστον εἶναι ἄνθρωποι καὶ δικαιούνται νὰ ἔχουν τὴν προστασία τῶν γενικῶν παραδεδομένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Ὅχι ὡς κληρικοί, ἀλλὰ ὡς Ἕλληνες πολῖτες επικαλούμαστε καὶ εμεῖς τὰ ἀτομικά μας δικαιώματα καὶ ζητᾶμε τὴν προστασία τῆς Πολιτείας. Τὴν προστασία τῆς Πολιτείας ἐπαναλαμβάνομε, ἡ ὁποία ἐμφανίζεται μὲν ἄκρως εὐδαισθητος διὰ τὴν δημοσιευμάτων θίγεται ἢ τιμῆ τοῦ προσώπου, ποὺ ἄσκει τὸν ὅλο ρυθμιστοῦ τοῦ πολιτεύματος ἢ διὰ τὴν ἐπίσης διὰ τηλεοπτικῶν ἐκπομπῶν θίγεται ἢ τιμῆ τῶν βουλευτῶν, ἀλλ' ἀντίθετα παραμένει ἐγκληματικὰ ἀπαθής, διὰ προσβάλλεται ἢ ὑπόληψη τῆς Ἱ. Συνόδου, τῶν Ἱεραρχῶν, τῶν Κληρικῶν, γενικῶς τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας».

Ἐἴχομεθα, ὅπως ἡ εὐγγλωττος αὕτη καὶ δικαία καταγγελία ὀδηγήσῃ τοὺς ἀρμοδίους εἰς τὴν λήψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων πρὸς περιφρούρησιν τοῦ ἱεροῦ θεομοῦ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Ἐθνος ἀφείλει τὴν τε ὑπαρξίν αὐτοῦ καὶ τὴν διαμόρφωσιν τῆς φρονησιολογίας του.

Ἐκκλησις

πρὸς διάσωσιν παλαιοχριστιανικοῦ μνημείου.

Ὁρθῶς ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἀπηύθυνε ἐσχάτως Ἐκκλησίαν πρὸς διάσωσιν τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ μνημείου, ὑπερ προσφάτως ἀπεκαλύφθη κατὰ τὴν διανοίξιν τοῦ δρόμου μεταξὺ τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ἑδρας τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ. Τὸ μνημεῖον τοῦτο «κατὰ πᾶσα πιθανότητα περικλείει τάφον μάρτυρος καὶ ἀποτελεῖ ἐν ἀπὸ τὰ σεβασμιώτερα καὶ ἀρχαιότερα μνημεῖα τῆς Θεσσαλονίκης».

Ὅθεν τῷ ὄντι ἡ καταστροφὴ ἐνὸς τοιοῦτου μνημείου «θὰ σιγμάτιζε τὸν πολιτισμὸν μας καὶ θὰ ἔδινε ἀφορμὴν σὲ δίκαια δυσμενῆ σχόλια εἰς βάρος τῆς πατρίδος μας, ἀφοῦ μάλιστα ἡ ἀνακάλυψίς του ἔγινε καὶ διεθνῶς γνωστὴ καὶ ἡ ἀξία του ἐκτιμήθηκε ἀπὸ εἰδικοὺς δικούς μας καὶ ξένους μελετητές».

«Μόδα σταυρῶν» ἐν Ρωσίᾳ.

Πρόσφατα δημοσιεύματα τῆς «Πρόβδας» καὶ ἄλλων σοβιετικῶν ἐφημερίδων ἀποκαλύπτουν, ὅτι πλείστοι ἐνοὶ ἐν Ρωσίᾳ, ἀκόμη καὶ σπουδασταί, φέρουν μετὰ παρηγορίας ἐπὶ τοῦ στήθους των τὸ ἱερὸν σύμβολον τοῦ Σταυροῦ. Πρόκειται περὶ ἀληθοῦς «μόδας σταυρῶν».

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ, — ὅπερ κατακρίνεται ὑπὸ τοῦ ἀθεϊστικοῦ σοβιετικοῦ τύπου καὶ ὑπὸ τινῶν καθηγητῶν ἰσοτιπῶν ἐρευνητῶν, — δὲν εἶναι, ὡς ὑποστηρίζουν οἱ οἱ, ἀποτέλεσμα τῆς γαλαρῶσεως τῆς παραγάνδας κατὰ τῆς Θρησκείας καὶ σύμβολον πολιτιστικῆς καθυστροφῆσεως, ἀλλὰ νέα ἔνδειξις, ὅτι πᾶσα ἀθεϊστικὴ προσπάθεια θὰ ἀκατίζη πρὸς κέντρον καὶ θὰ εἶναι καθαρὰ ματαιοπονία, δοθέντος ὅτι ἡ ἔμφροτος θρησκευτικότης εἶναι συννησμένη πρὸς τὰ «μύχια βάθη τῆς ἀνθρωπίνης ἐπάροξεως καὶ οὐδόπως εἶναι δυνατὸν νὰ ἐκτριζωθῇ».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γερά 'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

Ο Μκαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ,

—Μετέθετε εις Καρδίτσαν την 26ην Σεπτεμβρίου και έτέλεσε τον άγιαζμόν θεμελιώσεως του Γενικού Κρατικού Νοσοκομείου της πόλεως.

—Η ροήδρευσε των έργων της Διαρκούς Γεράς Συνόδου της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, από 7ης έως 10ης 'Οκτωβρίου και του Κ.Δ.Σ. της 'Απ. Διακονίας, (16 του μηνός).

—Εδέχθη το προεδρείον της «'Ενώσεως Συντακτών ημερησίων έφημερίων 'Αθηνών», την 13ην 'Οκτωβρίου.

—Πρόεστη του 'Εσπερινού εις τον άγιον Διονύσιον τον 'Αρεοπαγίτην, πολιούχον 'Αθηνών (2 'Οκτωβρίου) και της θείας Λειτουργίας εις τον πανηγυρίζοντα 'Ι. Νκων Εθαγγελιστού Λουκά Πατησίων, την 18ην 'Οκτωβρίου.

—Η ροήδρευσε του Διοικητικού Συμβουλίου της Σιβιτανικής Τεχνικής Σχολής, την 20ην 'Οκτωβρίου.

—Εδέχθη τον Διευθυντή Θεραπευτικού του ΣΤ' αμερικανικού Στόλου, Ιερέα - πλοίαρχον κ. Αίβερς, την 24ην 'Οκτωβρίου.

Εκθεση αντιγράφων μεταβυζαντινών εικόνων.

Η Πανελλήνιος 'Ενωσις Κοινωνικής 'Αλληλεγγύης (ΠΕΚΑ) ανακοίνωσε ότι με δωρεές ιδιωτών εξυπηρετεί πολιτιστικές δραστηριότητες και φιλανθρωπικού περιεχομένου έργα.

Μέσα στις δραστηριότητες της αυτής περιέλαβε πρόσφατα την πρωτοβουλία για την άγιογράφηση του τέμπλου του νέου Μητροπολιτικού Ναού της Κομοτηνής.

Η πρωτοβουλία αυτή είναι αποτέλεσμα και καλύτερου ταξιδιού του τ. Προεδρικού ζεύγους και παρακλήσεως της κς 'Ιωάννας Κ. Τσάτσου για την υποβοήθηση της προσπάθειας που γίνεται στην εκδίωξη αυτή περιοχή των συνόρων μας.

Οι κάποιες αναζητήσεις εξ άλλου όλων μας για τή σωστή συνέχιση και αναδημιουργία της 'Εκκλησιαστικής Ζωγραφικής που τόσο σημαντικό ρόλο παίζει στην προσπάθεια για την ανεύρεση της Νεοελληνικής μας ταυτότητας, οδήγησαν στην απόφαση της συνεργασίας για ένα τέτοιο έργο με τους ειδικούς έρευνητές της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης.

Έτσι σε συνεργασία με τον Διευθυντή του Βυζαντινού Μουσείου 'Αθηνών κ. Π. Λαζαρίδη και ύστερα από την απόφαση όπως η διακόσμηση του τέμπλου γίνει από γνωστές φορητές εικόνες, ανετέθη η πιστή αντιγραφή τους στον ζωγράφο κ. Δ. Βακάλη, μετακλήθηντα από την 'Ιταλία, ο οποίος επέτυχε να αποδώσει με πολλή πιστότητα τα άριστοτεμάτια αυτά της 'Εκκλησιαστικής Τέχνης και της Βυζαντινής μας παραδόσεως.

Ήδη δέκα εξ μεγάλες φορητές εικόνες μεγέθους 1Χ0,65 μ. εξέτεθησαν στο Βυζαντινό Μουσείο 'Αθηνών την Τετάρτη 22 'Οκτωβρίου έ.ε. και ώρα 7 μ.μ., παρουσία του Μκαριώτατου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών κ.κ. Σεραφείμ, της κ. 'Ιωάννας Τσάτσου, του ύφυπουργού Κοιν. Υπηρεσιών κ. Γερ. Αποστολάτου, άλλων επισήμων και πλήθους κόσμου.

Η πρωτοβουλία αυτή που έχει σαν στόχο τη διατήρηση και συνέχιση της Βυζαντινής παραδόσεως στην 'Εκκλησιαστική ζωγραφική έλπίζουμε να γίνει υπόδειγμα για αντίστοιχες 'Εκκλησιαστικές έργα.

Με την εδκαίρια αυτή η ΠΕΚΑ έκανε γνωστό ότι ήδη ανάλαβε και ενισχύει οικονομικά την αναστήλωση του ιστορικού Ναού 'Αναβάτου Χίου και διαφόρων κειμηλίων, τέμπλων, εικόνων κ.λπ., σε πολλές άλλες 'Εκκλησίες σε όλον τον 'Ελλαδικό χώρο.

Μια καινούργια προσπάθεια που αναλαμβάνει η ΠΕΚΑ είναι η ανοικοδόμηση σε αδότηρά Βυζαντινή αρχιτεκτονική και 'Αγιογράφηση του ιστορικού Ναυδρίου του Κων)νου Κανάρη στην Κυψέλη που καταστράφηκε πρόσφατα από πυρκαγιά.

Όλες αυτές οι δραστηριότητες της ΠΕΚΑ, στην οποία επίτιμος Πρόεδρος είναι ο ύφυπουργός Κοιν. Υπηρεσιών κ. Γερ. Αποστολάτος, αποβλέπουν στην ενίσχυση της παραδόσεως της Βυζαντινής Τέχνης και υποβοήθουν την αξιοποίηση των ανεκτίμητων 'Εκκλησιαστικών θησαυρών που έχει η χώρα.

Γερά Μητρόπολις Ν. 'Ιωνίας και Φιλαδελφείας

Ο Σεβ. Μητροπολίτης Ν. 'Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Τιμόθεος, εν τή πλασιώ της φιλανθρωπικής δραστηριότητας της 'Ι. Μητροπόλεως, προσέφερε, την Κυριακή 10ην Αδγούστου έ.ε., εις σμνήν Τελετήν εν τή 'Ι. Ναφ Κοιμήσεως Θεοτόκου Ν. 'Ηρακλείου, Τραπεζικά βιβλιάρια εις δέκα άπορα παιδιά της εν λόγω 'Ενορίας.

Τά 'Εκκλησ. Γηροκομεία της 'Ι. Μητροπόλεως έπραγματοποίησαν κατά το λήξαν θέρος ημερησίας έκδρομής και απογευματινούς περιπάτους των τροφίμων αυτών. Ούτω η 'Εκκλησ. Στέγη Προνοίας Γερόντων «Παναγία ή 'Ελεούσα» Ν. 'Ιωνίας έπραγματοποίησεν ημερησίαν έκδρομήν των τροφίμων αυτής εις Ψρωπόν 'Αττικής, ενφ ο 'Εκκλησ. Οίκος Προνοίας Γερόντων «Ο Καλός Σαμαρείτης» Ν. Φιλαδελφείας εξέδραμην εις Σούνιον.

Τόσον κατά τās ημερησίας έκδρομής, όσον και κατά τους απογευματινούς περιπάτους παρεσχέθη πάσα δυνατή περιποίησις και φιλοξενία εις τους τροφίμους άμφοτέρων των 'Ιδρυμάτων.

Ο Σεβ. κ. Τιμόθεος έτέλεσε τον 'Αγιασμόν, επί τή ενάρξει των μαθημάτων των Γυμνασίων και Λυκείων της Μητροπολιτικής περιφέρειας ήμιλήσας επικλήρωσις και άπευθύναις πατρικάς συμβουλιάς και παραινέσεις προς τους μαθητάς και τās μαθητριάς των Σχολείων τούτων.

Τούτ' αυτό έπραξε και κατά τον 'Αγιασμόν επί τή ενάρξει των μαθημάτων εις τὰ ΚΑΤΕΕ Ν. Φιλαδελφείας.

Τή Παρασκευή, 3ην του μηνός 'Οκτωβρίου, ο Σεβασμιώτατος έτέλεσε τον 'Αγιασμόν του Κέντρου 'Ανοικτής Προστασίας 'Υπερηλικών του 'Ελληνικού Ήρωθροϋ Σταυρού, εν 'Ηρακλείω 'Αττικής, παρουσία της συζύγου του Πρωθυπουργού κ. Λένας Ράλλη, του 'Υπουργού Κοινων. Υπηρεσιών κ. Σπ. Δοξιάδη, του Προέδρου του Ε.Ε.Σ. Καθηγητού κ. 'Ορ. Λουρίδη και άλλων επισήμων.

Κατόπιν σχετικιών αιτήσεων προς τον Σεβ. κ. Τιμόθεον προσήλθον εις την 'Ορθοδοξίαν κατά το τρέχον έτος έννά άτομα, ήτοι: 5 Μωαμεθανοί, 2 'Αρμένιοι, 1 Ρωμαιοκαθολικός και 1 Άθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Πειραιῶς.

Στά πλαίσια τῆς προετοιμασίας γιά τή νέα κατηχητική περίοδο 1980 - 81, πραγματοποιήθηκαν δύο Συναντήσεις στελεχῶν κατηχητικού ἔργου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς, σέ δύο κύκλους.

Ἡ πρώτη, γιά κατηχήτριες, ἔγινε Σάββατο - Κυριακή, 4 καί 5 Ὀκτωβρίου καί ἡ δεύτερη τὸ ἐπόμενο Σαββατοκύριακο 11 καί 12 τοῦ μηνός, στίς ἐγκαταστάσεις τῆς Ἱ. Συνοδικῆς Μονῆς «Παναγία ἡ Χρυσοπηγή», στή Καπανδρίτι Ἀττικῆς. Ἐλαβαν μέρος 50 κατηχήτριες καί 70 κατηχητές, ὅλοι τους φοιτητές καί νέοι ἐπιστήμονες.

Τίς ἐργασίες τῶν Συναντήσεων διηύθυνε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος, ἐνῶ κύριος εἰσηγητής ἦταν ὁ Καθηγητής τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἰω. Κορναράκης, πού ἀνέπτυξε τὸ θέμα «ἡ προσωπικότητα τοῦ κατηχητοῦ σέ σχέση μετὰ τὰ παιδιὰ».

Τὸ διήμερο πρόγραμμα τῶν Συναντήσεων περιελάμβανε λατρευτικὴς ἐκδηλώσεις, συζήτηση πάνω στὸ θέμα τῆς εἰσηγήσεως καί ἀνακοινώσεις σχετικὲς μετὰ τὴν κατήχησι τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων.

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς.

Στίς 14 Σεπτεμβρίου, γιορτῆ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος κήρυξε τὴν ἑναρξί τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1980 - 81 στὸ Ἑλληνικὸ Κολλέγιο καί στὴ Θεολογικὴ Σχολή τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, μετὰ ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία.

Ἐλαβον μέρος οἱ Θεοφ. Ἐπίσκοποι Βοστώνης κ. Ἀνθίμος, Βρεσθένης κ. Δημήτριος καί Ἀβύδου κ. Γεράσιμος.

Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ Σεβ. χειροτόνησε τὸν διάκονο Χρ. Μητρόπουλο σὲ πρεσβύτερο καί χειροθέτησε τὸν διάκονο Γ. Μιχαλέα σὲ Ἀρχιδιάκονο τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τὸ παρεκκλήσι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἦταν κατάμεστο ἀπὸ φοιτητές. Ἐπίσης ἐκκλησιαστικὰν τὰ μέλη τῆς Ἐφορίας, τοῦ διδακτικοῦ καί διοικητικοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἰδρύματος, ἀντιπροσωπεία τῆς ΑΧΕΠΑ καί πολλοὶ πιστοί.

Ἐκ μέρους τῆς ΑΧΕΠΑ ὁ Πρόεδρος κ. Ν. Σμυρνῆς ἔδωσε ὑποτροφίες συνολικοῦ ποσοῦ 6.500 δολλαρίων σὲ ἑννέα φοιτητές.

Ἐπίσης ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, τὴν προηγούμενη ἡμέρα, καλωσόρισε τοὺς 30 νέους φοιτητὲς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καί τοὺς 55 σπουδαστὲς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου.

Ἱερά Μητρόπολις Σουηδίας καί πάσης Σκανδιναβίας

Κατὰ τὸ διάστημα 14-22 Αὐγούστου 1980, συνήλθεν ἐν τῇ ἐν Γενεύῃ ἔδρᾳ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ τακτικὴ συνέλευσις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Μητροπολίτης μας ὁ ὁποῖος τυγχάνει Μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐντολῇ τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, μεταδὼν εἰς Γενεύην ἔλαθε μέρος εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἔλαβον μέρος ἐπίσης ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σηλυβρίας κ. Αἰμιλιανὸς (ἀντὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μύρων κ. Χρυσοστόμου, κωλυθέντος ὅπως προσέλθῃ), καί ὁ Ἑλλογιμ. Καθηγητὴς κ. Ἰωάννης Ζηζιουλάς.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Πρεσβ. Ἀντωνίου Γ. Ἀλεξίου ούλου, Δρος Φιλοσ. τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μαγεντίας, Ἡ φιλελληνικὴ κίνησις καί αἱ πρῶται ἐν Γερμανίᾳ ἑλληνικαὶ κοινότητες, Ἀθῆνα: 1979, σ. 266.

Ἡ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν μόνιμος ἐγκατάστασις ἐν Γερμανίᾳ ἑκατοντάδων χιλιάδων ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Μητροπόλεως ὡς προσώπου δημοσίου δικαίου καί ἡ πολιτικὴ πράξις ἐντάξεως τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, καθιστᾶ ἀπαραίτητον τὴν ἐπισήμανσιν τῶν ἱστορικῶν καταβολῶν τοῦ ἐν Γερμανίᾳ Ἑλληνισμοῦ, τὴν ἀνάλυσιν τῆς μεγίστης σημασίας τῆς παρουσίας τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Χώραν αὐτὴν καί τῆς οὕτω πραγματοποιηθείσης «συναντήσεως» μεταξὺ τῶν δύο λαῶν.

Τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον καθίσταται λίαν δυσχερὲς λόγῳ τῆς μεγάλης ἱστορικῆς ἐκτάσεως καί τῆς ἐλλείψεως ἱκανῶν πηγῶν, ἀνέλαθε νὰ διεκπεραιώσῃ ὁ πρεσβ. Ἀντωνίου Γ. Ἀλεξίου ούλου εἰς τὴν μν. ἐργασίαν του, ἡ ὁποία ἐγένετο εὐμενῶς ἀποδεκτὴ ὡς διδακτορικὴ διατριβὴ παρὰ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὡς ἀναφέρεται καί εἰς τὸν πρόλογον, ἡ δεκαπενταετής περίπου παραμονὴ καί ποιμαντικὴ ἐνασχόλησις τοῦ

σ. ἐν Γερμανίᾳ μεταξὺ τῶν ἀποδήμων Ἑλλήνων, ἡ συνεργασία μετ' ὅλων τῶν ἀρμοδίων παραγόντων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ξένων ἐργατῶν καί ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Ὄργανισμοῦ Κοινωνικῆς Προνοίας τῆς Ἐδαγγελικῆς Ἐκκλησίας, καί τὰ φλέγοντα ποιμαντικὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὑπεχρέωσαν αὐτὸν νὰ ἀσχοληθῇ συστηματικῶς περὶ τὴν ἔρευναν τοῦ ὅλου θέματος τῆς ὀρθοδόξου διασπορᾶς εἰς τὸν γερμανικὸν χῶρον καί νὰ προσβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ μν. ἔργου.

Ὁ σ. δὲν ἀποδέλεται εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν πολιτικῶν ἢ τῶν ἐπισήμων ἐπικοινωνιῶν μεταξὺ τῶν δύο λαῶν, ἀλλ' εἰς τὴν παρακολούθησιν τῆς ἐν Γερμανίᾳ ἱστορικῆς πορείας τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καί τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ἧτις ὠδήγησεν εἰς πραγματικὴν συνάντησιν τῶν δύο λαῶν ἐπὶ διαπροσωπικοῦ ἐπιπέδου.

Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς διαιρέσεως τῆς διατριβῆς εἰς δύο μέρη: εἰς τὸ πρῶτον (κεφ. Α' - Δ') ἀναλύεται ὁ φιλελληνισμὸς ἐν Γερμανίᾳ ὡς πνευματικὸν ρεῦμα καί ὡς στροφή τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν Γερμανῶν πρὸς τοὺς νεωτέρους Ἑλληνας' εἰς τὸ δεύτερον μέρος (κεφ. Ε' - Ζ') ἀναπτύσσονται τὰ περὶ τὴν ἵδρυσιν, ὀργάνωσιν καί σημασίαν τῶν πρῶτων ἐν Γερμανίᾳ ἑλληνικῶν κοινοτήτων.

Μετά μίαν ιστορικήν αναδρομήν (σελ. 17-32), αναφερομένην εις τους πρό της πτώσεως της Κωνσταντινουπόλεως αιώνας εξετάζεται ή ανάπτυξις του φιλελληνισμού ως πνευματικού ρεύματος δια της ανάξωπυρήςσεως των κλασικών σπουδών, ή οποία ώδήγησε τους Γερμανούς όχι μόνον εις νέας πνευματικές συνθέσεις, αλλά και εις την αναζήτησιν των καταλοίπων των ενδόξων προγόνων και εις την ανακάλυψιν του νέου Έλληνισμού (σελ. 33-42).

Η στρόφη αυτή των Γερμανών προς τους Νεοέλληνας ήρchiσε κυρίως κατά το έτος 1569, ότε ο Χυτρατός έδωσε το περίφημο μάθημά του περί της παρουσίας καταστάσεως της Έκκλησίας εν Άνατολή εις το Πανεπιστήμιον του Ρόστοκ. Μετά ταύτα, εις την στρόφην ταύτην του ενδιαφέροντος των Γερμανών, μέχρι της εποχής της ελληνικής επαναστάσεως, συνετέλεσαν κυρίως δύο φυσιογνωμίαι, αι όποιαι συνεδύαζον την γνώσιν της κλασικής και της νεωτέρας Ελλάδος: Ο Μαρτίνος Κρούσιος (1526 - 1607) και ο Φρειδερίκος Θείρισιος (1784 - 1869).

Εις το δεύτερον κεφάλαιον εκτίθεται ή συμβολή των διεκκλησιαστικών επικοινωνιών εις την περαιτέρω ανάπτυξιν του φιλελληνικού πνεύματος. Κατ' αρχήν (σελ. 55-69) εξετάζεται ή θέσις του Λουθήρου και αι επικοινωνίαι του Μελάγχθονος, αι όποιαι συνετέλεσαν εις την γνωστοποίησιν της Όρθοδόξου Έκκλησίας εν Γερμανία και άπετέλεσαν τας πρώτας επαφάς. Κατόπιν εκτίθενται αι δημιουργηθείσαι σχέσεις μεταξύ Τυθίγγης και Κωνσταντινουπόλεως επί Γεραμίου Β', αι όποιαι έθεσαν τας βάσεις δια τας μετέπειτα επικοινωνίας (σελ. 69-77). Αι σχέσεις αύται ανέπτυχθησαν περαιτέρω δια των επισκέψεων του Μητροφάνους Κριτοπούλου (σελ. 77-87) και του Θεοκλήτου Πολυείδους, ο όποιος έγένητο δορυφόρος της Φιλικής Έταιρείας (σελ. 87-92).

Εις το τρίτον κεφάλαιον εξετάζεται ή υλοποίησις του φιλελληνισμού δια της προσφορής βοηθείας εις τους Έλληνας, οι όποιοι έπεσκέπτοντο την Γερμανίαν με σκοπόν την συγκέντρωσιν χρημάτων προς άπελευθέρωσιν αιχμαλώτων (σελ. 93-103), δια της συμπαραστάσεως των Έλλήνων φοιτητών (σελ. 103-114) και δια της ενισχύσεως του αγωνιζομένου δια την έλευθερίαν του Γένους (σελ. 115-123).

Μετά την άνάλυσιν των δύο τούτων όδών, αι όποιαι ώδήγησαν εις πραγματικήν «συνάντησιν» μεταξύ των δύο λαών (κλασικαί σπουδαί, διεκκλησιαστικά επικοινωνίαι) ο σ. εξετάζει εις το τέταρτον κεφάλαιον τας δια της έμπορικης όδου δημιουργηθείσας σχέσεις.

Η ανάπτυξις του ελληνικού έμπορίου (σελ. 124-132) δέν είχεν άπλώς ως άποτέλεσμα την οικονομικήν και κοινωνικο - πολιτιστικήν εξύψωσιν και κοινοτικήν ανάπτυξιν πολλών περιοχών της Ελλάδος (σελ. 132-136) αλλά και την δημιουργίαν κοινοτικής ζωής κατά μήκος των έμπορικων όδών (σελ. 136-139). Οι Έλληνες, προκειμένου να αντιμετώπισουν ποικίλα προβλήματα εις την

άσκησιν του έμπορίου προέβησαν εις την ίδρυσιν έμπορικων σταθμών, οι όποιοι εξηλίχθησαν λίαν συντόμως εις άνθούσας ελληνικάς κοινότητες.

Πρώτη εν Γερμανία ελληνική παροικία υπήρξεν ή εν Λειψία κοινότης, εις την όποιαν άφίερονται το πέμπτον κεφάλαιον της διατριβής (σελ. 143-165). Ο σ. εξετάζει κατ' αρχήν την Λειψίαν ως κέντρον έμπορικης δραστηριότητος των Έλλήνων (σελ. 143-146) και προχωρεί εις την άνάλυσιν των περι της ίδρύσεως και διοικήσεως του εκεί όρθοδόξου παρεκκλησιού γεγονότων (σελ. 146-160) άποδεικνύων επί τη βάσει των Αρχείων της πόλεως ότι ή πρώτη εν Γερμανία ελληνική όρθόδοξος θεία λειτουργία έτελέσθη εν Λειψία κατά την 29ην Σεπτεμβρίου / 12ην Οκτωβρίου 1743 και ότι πρώτος Έλλην όρθόδοξος εφημέριος υπήρξεν ο Θεόκλητος Πολυείδης. Δια της ίδρύσεως της κοινότητος ή Λειψία έγινε κέντρον έλξεως λογίων όμογενών και πλήθους Έλλήνων φοιτητών. Τοιούτοτρόπως ή πνευματική παρουσία του όρθοδόξου ελληνικού στοιχείου κατέστη λίαν αισθητή (σελ. 161-165).

Η σημασία της παρουσίας των όμογενών έμπόρων εν Γερμανία ήτο μεγίστη. Τοúτο άποδεικνύεται ιδιαίτερω εις το έκτον κεφάλαιον της διατριβής, όπου εκτίθενται τα περι της εν Breslau (σελ. 166-186) και Chemnitz (186-189) παραμονής των Έλλήνων και της κοινοτικής αυτών ζωής. Ο Βασιλεύς Φρειδερίκος Β', προκειμένου να προσελκύση Έλληνας έμπόρους παραχωρεί εις αυτούς ιδιαίτερα προνόμια, άκόμη και τον κληρονομικόν τίτλον του εύγενούς.

Η ιστορική πορεία της κοινότητος του Μονάχου, (σελ. 190-210), ή οποία εξετάζεται εις το έβδομον κεφάλαιον ήτο έντελώς διαφορετική: Η ίδρυσις της κοινότητος ταύτης υπήρξε καρπός του φιλελληνικού πνεύματος του Βασιλέως Λουδοβίκου, ο όποιος ήθέλησε δια του τρόπου αυτού να βοηθήση εις την όργάνωσιν του νεοσυστάτου ελληνικού κράτους. Δια Βασιλικού Διατάγματος έκάλεσεν εις Μόναχον νεαρούς Έλληνας δια σπουδάς εις την Στρατιωτικήν Ακαδημίαν (σελ. 190-193), ανέλαθε την φροντίδα δια την κατάλληλον προετοιμασίαν αυτών (σελ. 193-195) και την όρθόδοξον άγωγήν των, παραχωρήσας προς τούτο τον Ναόν του Σωτήρος (σελ. 196-208).

Εις το «Επίμετρον» της έργασίας (σελ. 211-220) ο σ. αναλύει την κανονικήν θέσιν των εν Γερμανία όρθοδόξων ελληνικών κοινοτήτων και άποδεικνύει ότι παρά τα παρουσιασθέντα προβλήματα ή κανονική σχέση προς το Οικουμενικόν Πατριαρχείον καθίσταται έκδηλος.

Υπό μορφήν «Επιλεγομένων» (σελ. 221-227) και «Περιλήψεως» εις γερμανικήν γλώσσαν (σελ. 229-236) ύπογραμμίζονται συμπερασματικώς τα κυριώτερα σημεία της διατριβής και έπισημαίνονται ταυτοχρόνως ώρισμένοι θέσεις, αι όποιαι θα ήδύναντο να είναι και σήμερα χρήσιμοι «εις την μελέτην και την όρθήν αντιμετώπισιν των προβλημάτων της όρθοδόξου διασποράς εν Γερμανία» (σελ. 221).

Ἡ ἐκτενής ἐλληνική καὶ ξένη βιβλιογραφία (σελ. 237-255) καὶ ὁ χρονολογικὸς πίναξ κυριωτέρων γεγονότων, ὁ ὁποῖος παρατίθεται (σελ. 256-260) μαρτυροῦν πόσον ἐπίμοχθον ἦτο τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως, ὁ ὁποῖος τελικῶς ἐπέτυχε νὰ δαμάσῃ τὸ τεράστιον ὄλικόν του καὶ νὰ προσφέρῃ κατὰ τρόπον ὑποδειγματικὸν ὄλην τὴν ἱστορικὴν ὑποδομὴν διὰ τὴν βαθυτέραν μελέτην συγχρόνων ποιμαντικῶν, κανονικῶν καὶ διεκκλησιαστικῶν προβλημάτων τῆς ὀρθοδόξου διασποράς. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εὐρίσκειται ἀκριβῶς ἡ μεγάλη συμβολὴ τοῦ συγγραφέως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ὅτι δὲ αὐτὸς ἦτο ὁ κύριος στόχος του δηλοῦται εἰς τὸν πρόλογον τῆς διατριβῆς, διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας «πρῶτη ὤθησις» ὑπῆρξεν ἡ διαπίστωσις «ὅτι ἡ ἐξέτασις τῆς ἱστορίας εἶναι ἀπαραίτητος, προκείμενον νὰ ἐρευνηθοῦν δεόντως τὰ ἐπείγοντα προβλήματα τῆς ἐν Γερμανίᾳ ὁμογενείας».

Ἡ προσφορὰ τοῦ σ. εἰς τὸν τομέα αὐτὸν συνίσταται ἰδιαιτέρως εἰς τὰ ἀκόλουθα σημεῖα:

α) Ἡ ἔκθεσις τῆς ἱστορίας τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου ἐν Γερμανίᾳ συμβάλλει εἰς τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν ἱστορικῆς συνειδήσεως. Ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ Ἕλληνες ὑπῆρξαν σημαντικοὶ παράγοντες τῆς οικονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου· ἡ ἐκαὶ παρούσα τῶν δὲν συνδέεται ὀπωσδήποτε μετὰ δυσχερῶν οικονομικῶν καταστάσεων· εἶναι εὐφύμωος γνωστοὶ ἀπὸ πολλοῦς αἰῶνας καὶ δικαιοῦνται σήμερον νὰ διεκδικήσουν ἀνάλογον μεταχειρίσιν ἐκ μέρους τῶν Γερμανῶν.

β) Ἐπὶ τῇ θάσει ἀγνώστου ἀρχαικοῦ ὄλικου, καταθειμένου εἰς δεκάτομον Ἀρχεῖον τοῦ σ. ἀντιπαραβάλλεται ἡ συμπεριφορὰ ὑπευθύνων ἐκκλησιαστικῶν κύκλων ἐν Γερμανίᾳ ἔναντι τῶν Ἑλλήνων πρὸς τὴν ἱστορικὴν συμπεριφορὰν τῶν Γερμανῶν καὶ ἐπισημαίνονται βασικὰ ἐκκλησιολογικὰ προβλήματα τῆς συγχρόνου διεκκλησιαστικῆς συνεργασίας ἐπὶ ποιμαντικῷ ἐπιπέδου.

γ) Ἡ ἱστορικὴ ἔκθεσις τῆς κανονικῆς ὑποστάσεως καὶ τῆς ἐν γένει ζωῆς τῶν ἐλληνικῶν κοινοτήτων τῆς Γερμανίας καθιστᾷ δυνατὴν τὴν εἰς βάθος μελέτην συγχρόνων κανονικῶν καὶ ποιμαντικῶν προβλημάτων τῆς ὀρθοδόξου διασποράς καὶ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν.

Τὰ ἀνωτέρω ἀποδεικνύουν ὅτι ὁ σ. ἐπέτυχε νὰ προσφέρῃ τὴν ἱστορικὴν ὑποδομὴν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου μετὰ τῶν ὁμογενῶν τῆς Γερμανίας. Ταυτοχρόνως ἡμῶς τὸ βιβλίον παρουσιάζει ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὸ εὐρύτερον ἀναγνωστικὸν κοινόν. Ἐξ ἄλλου ὁ πίναξ κυριωτέρων ὀνομάτων καὶ θεμάτων, τὰ ὁποῖα παρατίθενται κατ' ἐνοσίαν (σελ. 261-266) διευκολύνει τὴν ταχέαν ἐπισήμανσιν τῶν ἀναπτυχθέντων διὰ μέσου τῶν αἰῶνων σχέσεων ἐκάστης γερμανικῆς πόλεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος, συνιστᾷ ἀρίστην ἀφετηρίαν διὰ τὴν πολλαπλὴν ἀξιοποίησιν τοῦ πλουσιωτάτου ὄλικου καὶ καθιστᾷ τὸ ἔργον εὐχρηστον ἐγχειρίδιον εἰς χεῖρας τῆς ἐν Γερμανίᾳ ὁμογενείας, τῶν ἐκαὶ ἐλληνικῶν διπλωματικῶν, ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐτέρων παραγόντων καὶ παντὸς φιλέλληγου.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

Ἐπισκόπου Ἀνωγίου Κόμπου, Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης, «Ἡ ἀγάπη ἐν τῇ Καθολικῇ Ἐπιστολῇ Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου».

Ἀξιόλογος καὶ τακηνρωμένη θεολογικῶς, ἐδημοσιεύθη, ἐσχάτως, εἰς τὸ Περιοδικὸν «Ἐκκλησία» καὶ ἐξεδόθη εἰς ἀνάτυπον, μελέτη τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀντωνίου, μετὰ τὸν ὡς ἄνω τίτλον.

Ὁ Σεβ. συγγραφεὺς, ἐνῶ σημεῖοι ὅτι «ὁ Ἅγιος Ἰακώβος οὐδαμῶς τῆς ἐπιστολῆς του ἀναφέρει τὸ οὐσιαστικὸν ἀγάπη», χρησιμοποιοῦ ἡμῶς τρεῖς τὸ ρῆμα ἀγαπᾷ, πάντοτε δὲ ἐν θρησκευτικῇ ἐννοίᾳ αὐστηρῶς πατροπαράδοτον ὡς ἐν Ἰακώβῳ 1, 12 (σελίς 7), ἐν τούτοις, ὡς πληροφοροῦν ὁ Σεβασμιώτατος, ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ Ἀδελφοθέου, προβάλλεται ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπη, ἐξ ἧς ἀπορρέουν ἡ στοργὴ καὶ ἡ φιλανθρωπία πρὸς τοὺς ἐνδεδεῖς: «Θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὀρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἐκυτόν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου» (Ἰακώβου 1, 27), αἱ ὁποῖαι ἀρεταὶ συνιστοῦν τὴν κατὰ Χριστὸν ἀγάπην, ὡς τὴν προέβαλε, κατ' ἐξοχὴν καὶ ἐκτενῶς, ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος (Α' Κορ. II').

Συγχαίροντες τὸν προσφιλεῖ ἀδελφόν Ἅγιον Σισανίου, διὰ τὴν περισπούδαστον αὐτὴν μελέτην του, τὴν συνιστῶμεν λίαν ἐκθύμως εἰς τοὺς ἐπιειμένους τὴν κατανόησιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

† Ὁ Ἀργολίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, Μητροπολίτου Κορίνθου, Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, Ἀθήνα: 1980, σελ. 41.

Τὸ νέον πόνημα τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Παντελεήμονος Κ. Καρανικόλα, ἔχει ὡς θέμα του τὸν πρῶτον θρόνον τῆς Ὀρθοδοξίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μας, «θέμα πάντοτε ἐπίκαιρον», ὡς ὁ ἴδιος σημεῖοι, τὸ ὁποῖον, «μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Πάπα στὸ Πατριαρχεῖο καὶ στὴν Κωνσταντινούπολη, ἀνέβηκε ἀκόμη περισσότερο στὸ δαίκτη τῆς ἐπικαιρότητας, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ συστηματικὸ διπλωματικὸ διωγμὸ τοῦ ὑφίσταται ἀπὸ τὴν ἄλλόπιστα Τουρκία» (σελ. 5).

Εἰς τὸ ἐκτενὲς ἱστορικὸν αὐτὸ ἄρθρον του, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Περιοδικὸν Ἐκκλησία (τόμ. ΝΖ' (1980), σελ. 187-188, 210-212, 243-246) ἐξ οὗ καὶ ἀνατυποῦται, στηριζόμενος εἰς τὴν ἱστορίαν πάντοτε, ὁ Σεβ. ἀσχολεῖται μετὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἰσων μετὰ τοῦ Ρώμης πρεσβείων τιμῆς καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ τῶν Ἐπισκόπων τῆς «Βαρβαρικῆς», τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας δυσκολίας του, θρησκευτικῶς

(αίρέσεις) και πολιτικές (σταυροφόροι, σλάβοι, τούρκοι κ.λπ.) και την παρά ταύτας επιδίωξίν του, την άκτινοδόλον δράσιν του (ιεραποστολή, διάσωσις ὀρθοδόξου πίστεως ἐκ τῆς πολεμικῆς τοῦ παπισμοῦ και τῆς προσπαθείας ἐκλατινισμοῦ τῆς ἀνατολῆς ἐνεκα τῶν σταυροφόρων κ.λπ.).

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Σεδ. συντάκτης τοῦ ἄρθρου ὁμιλεῖ περὶ τῆς αἰωνιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «μέσα στὰ οἰκουμενικά ὄριά του, ὡς ἀνεπανάληπτη ἐκκλησιαστική, διοικητική και πνευματική ὑψηλή Κορυφή» (σελ. 17), τῆς ἐλληνικότητος αὐτοῦ, ἡ ὁποία «ἐγκυβεῖται στὸ θεῖο ἢ κατασκευὴ του, ἡ γλῶσσα του, ἡ κοσμοτύρα του, ἡ ὄλη ὑπόστασή του, εἶναι ἐλληνικά» (σελ. 18), ὡς και τῆς ἀγκυλωσίως αὐτοῦ «μέ τὴν τουρκική ἐκπόρθηση τῆς Κωνσταντινουπόλεως» (ἐξευτελισμοί, δίαισι θάνατοι Πατριαρχῶν, λεηλασίαι, διωγμοὶ κ.λπ.).

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Π. Β. Πάσχος, Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης και τὸ ὕμνογραφικὸν ἔργον του, Θεσσαλονίκη 1978, σσ. 298 + 8 πίν.

Ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης, ἱερομόναχος και συγγραφεὺς τῆς τελευταίας βυζαντινῆς περιόδου, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη, ἦτο γνωστὸς μέχρι πρό τινος εἰς τὸν κόσμον, καθὼς και εἰς τὴν χώραν μας, κυρίως ὡς κ α ν ο ν ὀ γ ο ς. Τὸ ἔργον του «Σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον», γραφὲν κατὰ τὸ 1335 ἐν Θεσσαλονίκη, ὡς μία εὐχρηστος και ἰδιότυπος ἐγκυκλοπαιδεία, εἶχεν εὐρείαν ἀπήχησιν και χρῆσιν ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ ἰδ' αἰῶνος εἰς τὸ Βυζάντιον, καθὼς και εἰς τὴν Σερβίαν και τὰς ἄλλας ὀρθοδόξους σλαβικές χώρας, διότι μετεφράσθη ἀμέσως ἅμα τῆ «ἐκδόσει» του εἰς τὴν Σερβικήν και εἰς ἄλλας σλαβικές γλώσσας. (Τὴν πρώτην ἐκδοσιν τοῦ πλήρους ἐλληνικοῦ κειμένου τοῦ «Συντάγματος» τοῦ Βλάσταρη, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἔκαμαν οἱ Ράλλης - Ποτλῆς εἰς τὸν ΣΤ' τόμον τῆς Ἀθηναϊκῆς ἐκδόσεως τοῦ Σύνταγματος τῶν θεῶν και ἱερῶν Κανόνων, Ἀθήναι: 1852-59).

Ἡ Σερβική μετάφρασις τοῦ πλήρους κειμένου τοῦ «Συντάγματος» τοῦ Βλάσταρη ἐγένετο ἤδη τὸ 1347) 48 εἰς τὸ κράτος τοῦ Ντουσάν, τοῦτο δὲ τὸ «Σύνταγμα» ἐχρησίμευσεν ἐν πολλοῖς ὡς δάσις διὰ τὴν γνωστὴν νομοκανονικήν Νομοθεσίαν τοῦ Ντουσάν. (Αὐτὴν τὴν παλαιάν Σερβικήν μετάφρασιν ἐτύπωσε διὰ πρώτην φοράν ὁ Στοιγῶν Νοδάκοβιτς εἰς τὴν ἐκδοσιν τῆς Σερβικῆς Ἀκαδημίας, τὸ 1907: «Τὸ Σύνταγμα τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη, ἦτο ἀλφαριθμητικὴ συλλογὴ βυζαντινῶν πολιτικῶν και ἐκκλησιαστικῶν νόμων και κανόνων. Σλαβονική μετάφρασις τῆς ἐποχῆς τοῦ Ντουσάν. Ἐξέδωκε: Στοιγῶν Νοδάκοβιτς»). Δίαν ἐνωρίς ἐκυκλοφόρησε και συνοπτική ἐκδοσις αὐτοῦ τοῦ «Συντάγματος» (σύνοψις-διασκευή), εἰς τε τὴν ἐλληνικήν και τὴν Σερβικήν. (Μίαν τοιαύτην

Σερβικήν σύνοψιν τοῦ «Συντάγματος» εἰς Σερβικήν μετάφρασιν ἐκυκλοφόρησεν, ἐκ συλλογῆς τῆς Στουδενίτσας, τοῦ ἐ' αἰ., ὁ γνωστὸς ἐπιστήμων και πρωθιερεὺς Βλάντιμιρ Μόσιν εἰς τὸ 42ον τεῦχος τοῦ «Starine Jazu» τοῦ Ζάγκρεμπ, ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ Σύνταγμα τοῦ Βλάσταρη και ὁ Νομοκάνων τοῦ Ντουσάν εἰς τὸ Πατρικὸν τῆς Στουδενίτσας».

Ἐκτὸς τούτου, ἔπερ και τὸ μεγαλύτερον ἔργον του κανονικοῦ δικαίου, ὁ Βλάσταρης ἦτο γνωστὸς και ἔκτινων μικροτέρων ἔργων του κανονικοῦ και νομικοῦ περιεχομένου, ὡς και ἐξ ὀρισμένων θεολογικοῦ-πολεμικοῦ χαρακτήρος κειμένων του κατὰ τῶν Ἰουδαίων και τῶν Λατίνων. (Ἐκ τούτων, μέχρι σήμερα, ἔχουν ἐκδοθῆ μόνον ἀποσπάσματα τινα, ὀλοκληρὸς δὲ μόνον μία μεγαλύτερα ἐκτάσεως ἐπιστολή-πραγματεία Περί τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν λατῖνον πρίγκιπα Sire Guy de Lusignan, δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ πρωτοτύπῳ και ἐν ρωσικῇ μεταφράσει ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ Ἀρσενίου ἐν Μόσχα, τὸ 1891).

Μὲ τὴν διδακτορικήν του διατριβήν, ἣν ἔχομεν πρὸ ἡμῶν και ἡ ὁποία ὑπεβλήθη πρὸ τινος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, ὁ Π. Β. Πάσχος, παρουσιάζει μὲ ἐπιστημονικήν σαφήνειαν και μὲ νέον και περισσότερον πλήρη φωτισμὸν τὸν Μ α τ θ α ῖ ο ν Β λ ά σ τ α ρ η ν. Μελετῶν τὸς χειρογράφους κώδικας εἰς μοναστήρια, βιβλιοθήκας και μουσεῖα τοῦ κόσμου, ὁ Πάσχος ἀνεκάλυψε πολλὰ ν έ α και ἄ γ ν ω σ τ α μέχρι τοῦδε ἔργα τοῦ Βλάσταρη: θεολογικο-πολεμικά, νομοκανονικά και ποιητικά-ὕμνογραφικά. Εἰς τὰ τελευταία ἐκ τούτων ἀφιέρωσε και τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς πράγματι πρωτοτύπου αὐτῆς ἐργασίας του, προφανῶς διότι και ὁ ἴδιος ὁ Πάσχος εἶναι ποιητής.

Ὁ συγγραφεὺς διήρесе τὸ ἔργον του εἰς τρία μεγάλα κεφάλαια: 1) Ἡ ζωὴ και τὸ ἔργον τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη, 2) Ἡ μορφή και ἡ δομὴ τῶν ὕμνων τοῦ Ματθαίου, και 3) Τὸ περιεχόμενον τῶν ὕμνων τοῦ Βλάσταρη. Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ ἔργου, μετὰ τὸν σύντομον Πρόλογον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ συγγραφεὺς ἀναφέρει τὸν σκοπὸν και τὴν μέθοδον τῆς ἱστοριοφιλολογικῆς του μελέτης, δίδεται και εὐρεία Βιβλιογραφία πηγῶν και βοηθημάτων (εἰς 17 ὀλοκληροὺς σελίδας), εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ ἔργου παρατίθενται σύντομα Ἐπιλεγόμενα (σελ. 283-286).

Ἐν εἴδει Εἰσαγωγικῶν, εἰς τὸ Α' κεφάλαιον, ὁ Πάσχος ἀφιερώνει πολλὰς σελίδας εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ Βλάσταρη, τὴν Θεσσαλονίκην τοῦ ἰδ' αἰῶνος, κατόπιν εἰς τὴν Μονήν τῆς μετανοίας του, ἦτοι τὴν Μονήν τῆς Περιδλέπτου ἢ τοῦ κύρ-Ἰσακ (τὸν σημερινὸν ἄγ. Παντελεήμονα) ἐν Θεσσαλονίκη, μετὰ δὲ ταῦτα ὁμιλεῖ διὰ τὰ βιογραφικά στοιχεία «τοῦ ἱερομόναχου Ματθαίου, τοῦτίκλην Βλάσταρη» και διὰ τὰς σχέσεις του πρὸς τὸν Ἡουασιμόν. Ἄν και κάπως σύντομος ἡ παρουσίασις τῆς Θεσσαλονικῆς εἶναι πολὺ ἐνημερωτικὴ ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν πολιτικήν, πολιτιστικὴν και θρησκευτικὴν τῆς ζωῆν κατὰ τὸν ἰδ' αἰ., ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἔζησε και ἔδρασεν ὁ Βλάσταρης (γεννηθεὶς εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνά-

της δεκαετηρίδος του 'γ' αί. και κοιμηθείς περι τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκτῆς δεκαετηρίδος του 'δ' αί.). Ὁ συγγραφεὺς δίδει ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς τὴν κίνησιν τοῦ Ἑσυχασμοῦ καὶ τὸν κυριώτερον ἐκπρόσωπόν της, τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν, τοῦ ὁποῦ γνωστὸς καὶ σύγχρονος — ἴσως δὲ κατὰ τι γηραιότερος — ὑπῆρξεν ὁ Ματθαῖος Βλάσταρης. Μὲ αὐτὴν τὴν ἐργασίαν του ὁ Πάσχος στερεώνει τοὺς ἀναμφιβόλους δεσμοὺς τοῦ Βλάσταρη μετὰ τὸν Παλαμισμὸν, φανερώνει δὲ καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῆς θεολογίας τοῦ τελευταίου ἐπὶ τῶν ἔργων τοῦ Ματθαίου, ἰδίᾳ εἰς τὸ ἀνέκδοτον εἰσέτι ἔργον του «Περὶ τῆς θείας Χάριτος ἢ τοῦ θείου Φωτός». Ἐν καὶ ὑπάρχει μία ἐπιστολὴ τοῦ ἀντιπαλαμιστοῦ Ἀκινδύνου πρὸς τὸν Βλάσταρη, εἰς τὴν ὁποίαν ὀνομάζει τὸν Ματθαῖον παλαιὸν φίλον, ὁ Πάσχος ἀποδεικνύει ὅτι αὐτὴ ἢ ἐπιστολὴ φανερώνει ἀπλῶς μίαν διπλωματικὴν τακτικὴν τοῦ Ἀκινδύνου, ὅπως δι' αὐτῆς προσεταιρισθῆ τὸν Βλάσταρη εἰς τὴν θεολογίαν τῶν ἀντιπαλαμιστῶν, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιστολὴν ἐνδὸς ἄλλου συγχρόνου, τοῦ Ἰωσήφ Καλοθέτου, ἐνθέρμου ὁπαδοῦ τοῦ Ἑσυχασμοῦ καὶ τῶν Παλαμιστῶν, ὅστις ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀφοσιώσεως τοῦ Βλάσταρη εἰς τὸν Ἑσυχασμὸν. Τοῦτο ἐξ ἄλλου θεβαιώνουν καὶ πάντα τὰ ἔργα τοῦ Ματθαίου, εἰς τὰ ὁποῖα δὲν εὐρίσκεται οὔτε τὸ ἐλάχιστον ἔχνος ἀντιπαλαμισμοῦ. Ἡ θετικὴ στάσις τοῦ Βλάσταρη πρὸς τὸν Ἑσυχασμὸν φαίνεται ἀλλοίωτα καὶ εἰς τὰ ἀκόλουθα δύο χωρία ἐκ τοῦ ἀνεκδότου εἰσέτι προαναφερθέντος ἔργου του, τὰ ὁποῖα παραθέτει ὁ Πάσχος (σελ. 82-83) καὶ τὰ ὁποῖα μεταφέρομεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα: «ἡμεῖς δὲ, τὴν ἀρχικὴν καὶ μακαρίαν Τριάδα, ἀναρχόν τε καὶ ἀκτιστον δοξάζειν δεδιδραμένοι, οὐδὲ τὰς οὐσιώδεις αὐτῆς ἐνεργείας, δωρεὰς τε καὶ χάριτας, ἀφ' ὧν τὴν μίαν τῶν τριῶν ὑποστάσεων φύσιν γινώσκουμεν, κτιστὰς φρονεῖν ἢ λέγειν ἀνεχόμεθα...». «Τὴν γὰρ χάριν, ἣν ἐξ ἀρχῆς διὰ τοῦ θείου λαβόντες ἐμφυσήματος κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγόνημεν καὶ εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν ταύτῃ ρωννύμενοι ἀναγόμεθα, καὶ ἦν ἐκ τῆς ἀμαρτίας ζοφώσαντες, διὰ δὲ σπλάγγχνα ἐλέους Θεοῦ ἡμῶν ἀνακληθέντες, διὰ τοῦ σωτηρίου πάλιν ἀπελάδομεν ἐμφυσήματος καὶ τῷ φωτὶ τοῦ θείου λουτροῦ δι' αὐτῆς σημειούμενοι υἱοὶ Θεοῦ γινόμεθα, καὶ ὡς ἀρχαῖα δεχόμενοι, θεώσεως καὶ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονομεῖν ἐλπίζομεν ἐν τῷ μέλλοντι, τῇ μεταλήψει τῶν φρικτῶν Χριστοῦ μυστηρίων, δαψιλεστέρῳ τῷ ταύτης φωτὶ ἀγαζόμεθα, τὰς καρδίας πρότερον μολυσμοῦ παντὸς καθαιρόμενοι, ὡς καὶ μακαρίους ἡμᾶς, καὶ θεοὺς χάριτι καὶ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι».

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ δευτέρου μέρους ὁ συγγραφεὺς ἀσχολεῖται μετὰ τὰ ἔργα τοῦ Βλάσταρη, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτα εἰσέτι: «Κατὰ Ἰουδαίων», «Κατὰ Λατίνων», «Περὶ Ἀζύμου», «Περὶ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου», «Ἀριθμητικὸν θεῶρημα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ διαχίλια», «Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πρίγκιπα Sire Guy de Lusignan», «Περὶ Κολλύδων», «Περὶ τῆς θείας Χάριτος ἢ περὶ τοῦ θείου Φωτός», «Διάλεξις μετὰ τοῦ Βαρλαάμ», «Τίνας εἰσὶν οἱ τὰ νόθα καὶ ἀλλότρια τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ κηρύσσοντες δόγματα». Πάντα τὰ ὡς ἄνω ἔργα παρουσιάζει μετὰ προσοχῆς ὁ Πάσχος καὶ ἀναλύει

μετὰ συντομίας. Ἀκολουθοῦν κατόπιν τὰ νομοκανονικὰ ἔργα: Τὸ «Σύνταγμα» (περὶ τοῦ ὁποῦ ἤδη ὠμιλήσαμεν), Τέσσαρες Συνόψεις κανόνων καὶ κανονικῶν ἀπαντήσεων, ἦτοι Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, Νικήτα τοῦ Ἡρακλείου, Νικηφόρου Κων. πόλεως καὶ Ἰωάννου Κίτρους. Ἐνταῦθα περιγράφονται καὶ ἄλλαι δύο διαφορετικαὶ Συνόψεις: ἡ μία «Λατινικῶν νομικῶν ὄρων» καὶ ἡ ἕτερα τῆς «Ρητορικῆς». Ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀναφέρονται ἕτερα δύο ἔργα τοῦ Βλάσταρη, μὴ ἀνήκοντα εἰς αὐτὸν τὸν κλάδον: τὸ πρῶτον εἶναι μία Μετάφρασις-Διασκευὴ τῆς γνωστῆς Κλίμακος τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τὸ δεύτερον μία στιχῆρης ἀπαρίθμησις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Βασιλικῶν Ὁ φ φ ι κ ι ω ν. Ἐν τέλει ὁ Πάσχος ἀναφέρεται εἰς τὰ π ο ι η τ ι κ ἄ ἔργα τοῦ Βλάσταρη, τὰ Ἐπιγράμματα κλπ. καὶ τὰ Ὑμνογραφικὰ του ἔργα, ἦτοι: Σ τ ι χ η ρ ἄ καὶ τροπάρια Μ α κ α ρ ι σ μ ῶ ν.

Εἰς ἀναλύσεις τῆς μορφῆς, τῆς δομῆς καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποιημάτων, δηλ. τῶν Σ τ ι χ η ρ ῶ ν καὶ τῶν Μ α κ α ρ ι σ μ ῶ ν, εἶναι ἀφιερωμένα, καθὼς εἴπομεν, τὰ ὑπόλοιπα δύο κεφάλαια τοῦ διδίου, εἰς τὰ ὁποῖα καταφαίνεται κατ' ἐξοχὴν ὅλη ἢ π ρ ω τ ο τ υ π ῖ α τῆς ὑπὸ μελέτην ἐργασίας τοῦ κ. Πάσχου. Ἐν ἀρχῇ ὁ συγγραφεὺς μᾶς δίδει βασικὰς τινὰς πληροφορίας διὰ τὴν ὑμνογραφίαν τοῦ συζαντινοῦ τούτου ποιητοῦ τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ Βυζαντινοῦ, πιστοῦ μαθητοῦ καὶ συνεχιστοῦ τῶν μεγάλων ἀρχαίων ὑμνογράφων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀν καὶ εἰς κάποιαν ἀπόστασιν ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνους. Ἐν συνεχείᾳ δὲ ἀσχολεῖται λεπτομερῶς μετὰ τὴν χειρόγραφον παράδοσιν τῶν ὕμνων τοῦ Ματθαίου, εἰτα δὲ μετὰ τὴν θεματικὴν των. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ ποίησις τοῦ Ματθαίου Βλάσταρη περιέχει κυρίως Σ τ ι χ η ρ ἄ, εἰς ὠρισμένας ἡμέρας τοῦ Πεντηκοσταρίου, ὡς καὶ Τ ρ ο π ἄ ρ ι α εἰς τ ο ῦ ς Μ α κ α ρ ι σ μ ο ῦ ς διὰ τε τὸ Πεντηκοστήριον καὶ τὴν περίοδον τῶν ὀκτῶ ἡμῶν. Ὁ Πάσχος ἐξετάζει λεπτομερῶς πάντα τὰ θέματα τὰ σχετιζόμενα πρὸς τὴν γλώσσαν, τὴν σύνταξιν, τὸ μέτρον, ὅπου καταφαίνεται ὅχι μόνον ὅτι ὁ ἴδιος εἶναι ποιητῆς, ἀλλ' ὅτι εἶναι καὶ ἕξοχος μαθητῆς τῶν ἐν τῇ Σορβόνῃ διδασκάλων του, καθ' ὅτι γνωρίζει καλῶς τὰ προβλήματα τῆς συζαντινῆς μετρικῆς.

Περιγράφων, εἰς τὸ τέλος, τὸ περιεχόμενον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων τοῦ Βλάσταρη, ὁ Πάσχος τοὺς χαρακτηριστικῶς ὡς ἐξῆς: «Τὰ διώματα τοῦ ποιητοῦ καὶ ὁ δραματικὸς τόνος τῆς ποιήσεώς του ἐνδύνονται λειτουργικὸν χαρακτῆρα καὶ ἐνοσρκώνουν μετὰ τὸν ψυχικὸν δυναμισμὸν των πολλῶν πιστῶν τέκνων τῆς Ἐκκλησίας διώματα, ἀγαπᾶσαι καὶ πόθους θεώσεως, ὑπὸ τὴν μυστικὴν γοητείαν τῶν ποιητικῶν ἀριστουργημάτων τῆς ὀρθοδόξου λατρείας καὶ τὰς σωτηριώδεις ἀκτίνας τῆς θεωτικῆς ἐνεργείας τοῦ ἁγίου Πνεύματος» (σελ. 223-224).

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ ποιήματα τοῦ Βλάσταρη περιέχουν σ υ μ β ο λ ι κ ἦ ν καὶ μ υ σ τ ι κ ἦ ν ἐρμηνείαν πολλῶν θεολογικῶν ὀνομάτων καὶ πραγμάτων, καθὼς καὶ τόνους μετανοίας ἢ φ ι λ ο κ α λ ι κ ο ῦ ς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 37, πρῆρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προσβῶμεν εἰς ἀνακλήρουξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίας Μαρίνης - Ἰλισίων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34)16 τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῆξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Ὀκτωβρίου 1980

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38 πρῆρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590)1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1998)1973, γ) τοῦ Ν. 673)1977 καὶ δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 3090)13.9.1977 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προσβῶμεν εἰς ἀνακλήρουξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίας Εἰρήνης - ὁδοῦ Αἰόλου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 34)1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2)1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως

Εἰς αὐτὰ εὐρίσκομεν ἀπηχῆσεις τῶν θεολογικῶν προβλημάτων τοῦ ἰδ' αἰ., ἧτοι: τὸν Ἡουχασμὸν καὶ τὴν δογματικὴν πρὸς τοὺς Λατίνους πολεμικὴν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐπικαλύπτει τὸ κύριον καὶ βασικὸν θέμα τῆς ὀρθοδόξου δοξολογικῆς θεολογίας — πρὸς τὴν ἁγίαν Τριάδα, — τὴν οἰκονομίαν τῆς Σωτηρίας διὰ τοῦ Χριστοῦ, τοὺς Ἁγίους.

Δυνάμεθα, ἐν τέλει, μετ' ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως, νὰ ὑπογραμμίσωμεν ὅτι, μετὰ τὴν ὑπὸ ἐξέτασιν αὐτὴν ἐργασίαν τοῦ Π. Β. Πάσχου, ἡ ὀρθόδοξος πατρολογικὴ καὶ ἰδίᾳ ἡ ἀγιογραφικὴ-ὑμνογραφικὴ θεολογικὴ διδασκαλία ὅ ν τ ω ς ἐ π λ ο υ τ ῖ σ θ η.

Ἱερομόναχος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΙΕΒΤΙΤΣ

(Μετάφρ. Μαρίνης Σταμ. Σκληρή)

ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρῆξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου 1980

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 53 τοῦ ὑπ' ἀρ. 2)1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως, πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς Διακονικῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Παιανίας.

Σπάτα, τῇ 23ῃ Ὀκτωβρίου 1980

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν Μεταλλείων Δομοκοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης Νομοθεσίας «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, ἐνοριῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Λαμῖα τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου 1980

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπευθύνει θερμὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον. ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὴ εἰς τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ τῆς ἀποστολῆς παντὸς εἶδους συγγράμματος ἀναφερομένου εἰς τὴν Θεολογίαν καὶ γενικώτερον εἰς τὸ ἀντικείμενον μελέτης πασῶν τῶν θεωρητικῶν ἐπιστημῶν.

Διεύθυνσις: Διορθόδοξον Κέντρον Ἐκκλησίας Ἑλλάδος
Ἰασιῶ 1 Ἀθῆναι (τ. τ. 140).

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Χρυσόστομου Θέμελη, Μητροπολίτου Μεσσηνίας, Λαογραφικά Ιστορικά - Ήρωα Χωρίου, σειρά πρώτη, Άθηναι 1979, σελ. 32 (άνατυπον εκ του «Άρχείου Εθνοϊκών Μελετών», τόμ. ΚΒ' (1978-1979).

Πρόκειται περι εθνονόπου εκθέσεως λαογραφικών περιπτώσεων της ιδιαίτερης πατρίδος του Σεβ. σ., καταχωριζόμενων υπό τας ακόλουθους υποδιαιρέσεις: Τά μέλη του ανθρώπινου σώματος. Άσχολία και ενέργεια του ανθρώπου. Γέννησις και δάπτισις. Γάμος. Άσθένεια. Θάνατος. Άντικείμενα του συνήθους βίου. Ζώα και έντομα. Πτηνά. Φυτά. Οθράνια σώματα. Φύσις και μετεωρολογικά φαινόμενα. Ημέραι της εβδομάδος. Μήνες. Θρησκεία και έορταί. Διαβολικά δυνάμεις. Ός σημειοί δ σ. «μερικά εκ των λαογραφικών τούτων περιπτώσεων εξέλιπον άτυχώς, πάρασυρθεταί υπό του πανδαμάτορος χρόνου και των νεωτεριστικών τάσεων εν τῷ συγχρόνῳ βίῳ τῶν ανθρώπων.

Τοῦ αὐτοῦ Ἡ ἐν Μεσσήνῃ καί ἐν ἔτει 1843 ἐκ χριστιάνισις Ἐδραίου (άνατυπον εκ των Πρακτικῶν τοῦ Α' Συνεδρίου Μεσσηνιακῶν Σπουδῶν, 2-4 Δεκ. 1977), Άθηναι 1978 σσ. 17-36.

Ό λόγιος Σεβ. Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος παρουσιάζει ἀναλυτικῶς καί κριτικῶς διὰ τῆς ἐν λόγω ἀνακοινώσεώς του τὸ περιεχόμενον ἐνός ἀδημοσιεύτου 20σελίδου χειρογράφου, διασωθέντος ἐν τῇ ἱστορικῇ Ἱ. Μονῇ Βουλκάνου, φέροντος τὸν τίτλον «Κατήχησις σύντομος καί ἀπλοϊκῆ κατ' ἐρωταπόκρισιν εἰς τὸ ποιῆσαι καταχρούμενον ἐξ Ἰουδαίων», γεγονόςδ ἕπερ ἔλαβε χώραν κατ' ἔτος 1843. Ἐν τέλει παρατίθεται καί ἐλόκληρον τὸ κείμενον τῆς Κατηχήσεως.

Ἰωάννου Ν. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ - Ὁμοτ. Καθηγ. τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, Ὁ Μέγας Βασίλειος, οἱ Δυτικοὶ Ἐπίσκοποι καί ὁ Ρώμη, (άνατυπον εκ τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπ. Ἀθηνῶν, τόμ. ΚΔ', ἀφιέρωμα εἰς Κων. Γ. Μπόνη), Ἀθηναι 1980, σελ. 24.

Τὸ ἀνάτυπον τοῦτο περιέχει τὴν ὑπὸ τοῦ σ. ἐκφωνηθεῖσαν ἐμιλίαν του, κατὰ τὴν ἑκτακτον συνεδρίαν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (20 Νοεμβρίου 1979), ἔτε αὐτῇ ἐώρτασε πανηγυρικῶς τὴν 1600ῆν ἐπέτειον ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Μεγάλου Βασιλείου. Ἐξετάζεται ἰδιαίτερος ἡ στάσις τοῦ ἁγίου Πατρὸς ἐναντι τῶν Δυτικῶν ἐπισκόπων καί τοῦ Ρώμης, ἐξ ἀφορμῆς τῆς προσφάτου συνάψεως διπλωματικῶν σχέσεων Ἑλλάδος καί Βατικανοῦ.

Νικολάου Π. Βασιλειάδη, Πρὸς νέαν Φερράραν - Φλωρεντία, Ἱστορικῆ ἀναδρομῆ καί ἀντιπαβολῆ πρὸς τὴν σύγχρονον πραγματικότητα (άνάτ. εκ τοῦ περ. «Κοινωνία», ΚΓ', σελ. 158-170) Ἀθηναι 1980.

Τὸ ἄρθρον συνετάγη ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κατὰ τὴν 29ῃν Μαίου 1980 ἀρξαμένου Διαλόγου μεταξὺ Ὁρθόδοξου καί Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν Πάτμῳ - Ρόδῳ. Ὁ σ. ἀντιπαρβάλλει σύγχρονα γεγονότα πρὸς τὰ κατὰ τὴν ἐν Φερράρα - Φλωρεντία Σύνοδον διαδραματισθέντα, τασσόμενος κατὰ τοῦ Διαλόγου.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἀκαδημαϊκός

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

+ Ὁ Κίτρος καί Κατερίνης ΒΑΡΝΑΒΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Ἀκαδημαϊκός

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 15 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν, Ἡ ἔνδοξος 40ετηρίς. 28ῃ Ὀκτωβρίου 1940 — 28ῃ Ὀκτωβρίου 1980.

Σεβ. Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Χρονικὸν τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Μαρτυρίου τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου ἀπὸ Μασσαλίας εἰς Πάτρας.

Σεβ. Μητροπ. Σηλυβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ὁ Ἐθνομάρτυς Αἰμιλιανὸς καί ἡμεῖς.

Ἀρχιμ. Συμεὼν Κούτσα, «Ὁ ἐπικοινωνιακὸς ἄνθρωπος» (Τηλεόραση - Ραδιόφωνο - Τύπος).

Ἐμμανουὴλ Χατζηγεμμανουὴλ, Σκοποί, ἐπιδιώξεις καί ἐπιτεύγματα τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνισμοῦ.

Γεωργίου Ν. Διλαίου, Ἐφεςσις Κληρικοῦ ἢ Μοναχοῦ κατ' ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου (γνωμοδότησις).

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισίαι.

Παράρτημα.

Νέα Βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθηναι, Ἰασιου 1 — Τηλ. 710.734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.